

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

Alueellisen nuorisotyön kehittäminen Kellokoskella

Sami Tiainen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 4 / 2013

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Sami Tiainen	Sivumäärä 48 ja 1 liitesivu
Työn nimi Alueellisen nuorisotyön kehittäminen Kellokoskella	
Ohjaava(t) opettaja(t) Reijo Viitanen/Pia Lundbom	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Tuusulan kunta, Nuorisopalvelut	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa Tuusulan Kellokoskella potentiaaliset yhteistyökumppanit nuorisotyön näkökulmasta. Toisena tavoitteena oli aktivoida alueellista nuorisotyötä Kellokoskella. Haasteena työlle oli nuorisotyön historia alueella, jossa ei ole luotu perinteitä ja toimintamalleja moniammatilliselle yhteistyölle. Opinnäytetyön avulla saatiin luotua kontakteja joihinkin alueen toimijoihin ja sovittua alustavia yhteistyömuotoja. Tuusulan Nuorisopalvelut on opinnäytetyön tilaaja ja sitä voi hyödyntää alueellisen yhteistyön kehittämiseen kunnassa.</p> <p>Koska kyseessä oli kehittämishanke, opinnäytetyössä käytettiin esimerkkinä muualla toteutettuja moniammatillisia työryhmiä. Niiden kriittisen analysoinnin tavoitteena oli luoda kuva moniammatillisen yhteistyön hyödyistä sekä haasteista. Niistä nousseita havaintoja voi hyödyntää verkostoja rakennettaessa. Kyseisten esimerkkien esiin nostamisen koin tarpeelliseksi, koska Kellokoskelta vastaavia malleja ei löytynyt.</p> <p>Kysely verkostotyöstä Tuusulan Nuorisopalveluiden ohjaajille tehtiin kunnan alueellisen nuorisotyön kartoittamiseksi. Koska kysely oli tehty mahdollisimman yksinkertaiseksi, ei sen voi sanoa antaneen varsinaisia tuloksia. Sen perusteella pystyi kuitenkin tekemään johtopäätöksiä yhteistyömuodoista eri alueilla. Kyselyn vastauksista voi muun muassa päätellä, että Tuusulassa ei ole varsinaisia työryhmiä joihin nuoriso-ohjaajat säännöllisesti kuuluisivat.</p> <p>Koska Kellokoskella ei ole perinnettä alueelliselle yhteistyölle, opinnäytetyön kautta saavutetut tulokset ovat kohtuulliset lähtökohtiin nähden.</p>	
yhteistyö, moniammatillisuus, verkostot	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Sami Tiainen	Number of Pages 48+1
Title Development of regional Youth Work in Kellokoski	
Supervisor(s) Reijo Viitanen/Pia Lundbom	
Subscriber and/or Mentor The Youth Services of Tuusula	
Abstract <p>Aim of the thesis was to identify youth works potential partners in Kellokoski, Tuusula. The second objective was to activate regional co-operation in the area. Youth works history in the area was a one of the main challenges. There was no any tradition or models in multi professional co-operation. The- sis were created using contacts with some operators in Kellokoski. The thesis has ordered Youth Ser- vices of Tuusula and it can be used to develop a regional co-operation of the municipality.</p> <p>Because thesis was the development project it has been used several examples of multi professional teams from the other city. I have analyzed those teams critically and the target was to describe chal- lenges and the benefits of multi professional working. Observations of the analyzes are useful when the networks are build. I found these present examples necessary because it was impossible to find similar teams from Kellokoski.</p> <p>I made the inquiry to my collages related to co-operation. Its target was to survey a current state of regional youth work in Tuusula. The inquiry was made as simple as possible and therefore it didn't give the actual results of co-operation. However, on the basis of survey will be able to make conclu- sions about co-operation in different areas. The survey responses suggests that there is not actual multi professional groups where youth workers participates regularly.</p> <p>Since the youth work in Kellokoski does not have a tradition of regional co-operation, thesis achieved its objective reasonable.</p>	
Keywords co-operation, multi-professionalism, networking	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 KÄSITTEISTÄ	2
2.1 Alueellinen yhteistyö	2
2.2 Moniammatillisuus	3
2.3 Verkostotyö	3
3 NUORISOTYÖ VERKOSTOISSA	4
3.1 Nuorisotyö toimijana	5
3.2 Nuorisotyöntekijä asiantuntijana	5
4 KOKEMUKSIA ALUEELLISESTA YHTEISTYÖSTÄ	7
4.1 Esimerkkejä Itä-Helsingistä	7
4.2 Yhteenvedoa työryhmistä	16
5 KUNNALLINEN NUORISOTYÖ TUUSULASSA	20
5.1 Tuusulan Nuorisopalvelut	20
5.2 Alueellinen nuorisotyö Tuusulassa	23
5.3 Yhteisiä käytäntöjä	25
5.4 Kohdennettu nuorisotyö	26
5.5 Alueellisen nuorisotyön verkostot	27
6 KELLOKOSKI	30
6.1 Nuorisotyön taustaa Kellokoskella	30
6.2 Potentiaaliset kumppanit Kellokoskella	32
7 LOPUKSI	41
LÄHTEET	45
LIITTEET	48

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihe syntyi havaittuani, että nykyisellä toimialueellani, Tuusulan Kellokoskella, ei juuri ole perinnettä tai kulttuuria nuorisotalon ulkopuolella tehtävään nuorisotyöhön. Nuorisotyö alueella on vahvasti profiloitunut itse nuorisotaloon, eikä nuorisotyötä ole nähty osana alueen kasvatusyhteisöä, jossa nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset tapaisivat säännöllisesti ja vaihtaisivat tietoja yhteisistä asiakkaista. Näin ollen koin tarpeelliseksi lähteä kartoittamaan alueen toimijoita sekä pyrkiä nostamaan nuorisotyön profiilia alueella, jossa edelleen elävät vahvana vanhentuneet käsitykset nuorisotyöstä. Nopeasti saattoi myös havaita, että nuorisotyötä ei kyseisellä alueella koettu varsinaisena kasvatusammattina vaan lähinnä nuorten talolle ”kokoajana”.

Lähtökohta aiheelle ja tilanteen kartoittamiselle oli samaan aikaan sekä haastava, että kiitollinen: aiempaan viitaten, yhteistyöstä tai verkostoitumisesta ei ole dokumentointia, jonka avulla voisi hahmottaa menneisyyttä, yhteistyömuotoja tai potentiaalisia yhteistyökumppaneita. Toisaalta koin tilanteen hyväksi lähteä ns. puhtaalta pöydältä markkinoimaan nuorisotyötä kasvatustyönä sekä luomaan uusia työtapoja ja – malleja alueella. Tähän antoi uskoa ja motivaatiota aiemmat kokemukseni Helsingissä, jossa moniammatillisella työllä on pidempi historia. Verkostoissa toimiminen on siellä vakiintunut toimintatapa ja monin paikoin työn peruselementtejä. Helsingissä myös muut toimijat ovat enenevässä määrin tottuneet nuorisotyön mukana oloon niin kouluissa, työryhmissä kuin erilaisissa projekteissa. Tästä syystä tulen opinnäytetyössäni käyttämään ja kuvaamaan joitain yhteistyökokemuksiani esimerkkeinä siitä, millaisia toimintamuotoja olisi mahdollista toteuttaa myös muualla.

Opinnäytetyöni on kehittämishanke, jonka tarkoituksena on muun muassa kartoittaa nuorisotyön näkökulmasta potentiaaliset yhteistyötahot Tuusulan Kellokoskella. Hankkeella pyrin myös luomaan pohjaa moniammatilliselle yhteistyölle, jossa alueen ammattilaiset voisivat tulevaisuudessa yhdistää voimiaan ja luoda parempaa sekä moniulotteisempaa palvelua alueen nuorille.

Käsittelen aihetta opinnäytetyössäni aikuisen ja ammattilaisen näkökulmasta ja pyrin kartoittamaan aihetta oman työni sekä muiden alueen toimijoiden toiveista ja näkökulmista. Vaikka nuoret ovatkin oman työni keskiössä, en tarkastele aihetta heidän silmin eli nuorten ääni ei suoranaisesti kuulu tässä hankkeessa, vaan rajaan heidän toiveensa ja mielipiteensä hankkeen ulkopuolelle.

2 KÄSITTEISTÄ

2.1 Alueellinen yhteistyö

Tässä opinnäytetyössä alueellinen yhteistyö (tai alueellinen nuorisotyö) käsitetään työnä, joka ei rajoitu pelkästään tiettyyn kiinteistöön esimerkiksi nuorisotaloon, vaan pitää sisällään yhteistyötä muiden ammattikuntien välillä ja toiminta nähdään laajemmin aluetta koskevana, ei pelkkänä nuorisotalotyönä. Alueellinen yhteistyö pitää sisällään yhteistyön ja toiminnan muiden toimijoiden, kuten koulujen, yritysten, järjestöjen, toisten virastojen ym. kanssa. Se pitää tässä tekstissä sisällään myös asiakkaiden vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön. Yhteistyössä pyritään toimimaan niin, että yhteinen tavoite tunnistetaan ja saavutetaan mahdollisimman onnistuneesti ja tehokkaasti (Isoherranen 2008, 27). Yhteistyön lähtökohta on siinä, että asiat nähdään eri näkökulmista (Ojuri 1996, 123). Perinteiset yhteistyön toimintatavat perustuvat valtaosaltaan yksilöasiantuntijoiden kohtaamiseen (Launis 1997, 129) mutta toimiva ja sujuva yhteistyö edellyttää uskallusta ja rohkeutta kyseenalaistaa omaa aikaisempaa tekemistä (Lybeck & Walldén 2011, 27).

2.2 Moniammatillisuus

Moniammatillisuus on eri ammattilaisten vuoropuhelua, tietojen vaihtoa sekä toisen ammattiosaamisen hyödyntämistä omassa työssä. Moniammatillisissa verkostoissa toimivilla tahoilla on kuitenkin yhdistävä tekijä eli yhteinen alue ja/tai yhteinen asiakas. Moniammatillisen työskentelyn tavoitteena on ammatillisen työn vahvistaminen erilaista asiantuntemusta yhdistelemällä (Pohjola 1990, 110). Moniammatillinen yhteistyö on sitä, että mukana on monia asiantuntijoita, joilla kaikilla on oma osaamisensa annettavana yhteiseen tavoitteeseen pääsemiseksi. Moniammatillisen yhteistyön kehittämisessä keskeistä on keskustelun parantaminen (Isoherranen 2005, 10). Moniammatillisen työskentelyn tavoitteena on ammatillisen työn vahvistaminen erilaista asiantuntemusta yhdistelemällä (Pohjola 1999, 110). Moniammatillisuus on ihmisen tai ihmisryhmien kokonaisvaltaiseen auttamiseen pyrkivää työtä, joka edellyttää eri alojen ammattilaisten asiantuntemusta yhdistävää, joustavaa yhteistyötä (Kolka, Mantela, Holopainen, Louhela, Packalén, Kaisvuori 2009, 107). Moniammatillisuus tarkoittaa perinteisten ammattirajojen ylittämistä erikoistunutta asiantuntijuutta laajemman näkemyksen saavuttamiseksi (Hirvonen 2009, 43).

2.3 Verkostotyö

Verkostoissa ihmiset ovat yhteydessä toisiinsa, tutustuvat ja vaihtavat tietoja (Hirvonen 2009, 55). Verkostot ovat vuorovaikutussuhteita, jotka yhdistävät ennalta määritellyn joukon ihmisiä, organisaatioita, kohteita ja tapahtumia (Isoherranen 2008, 37). Verkostomaisen toiminnan avulla toimijat voivat keskittyä omaan ydinosaamiseensa ja samalla hyödyntää verkoston kautta toistensa osaamista omaksi ja kaikkien yhteiseksi hyödyksi (Soanjärvi 2007, 155). Verkostot ovat rakenteellisesti organisaatioita heikompia ja löyhäsidoksisempia (Lehtinen, Palonen 1997, 105). Verkostoituneen toimintamallin perusajatuksiin kuuluu erilaisissa konteksteissa työskentelevien toimijoiden välinen tiedon siirto, joka luo pohjan useiden toimijoiden asiantuntemuksen samanaikaiselle käytölle (Lehtinen, Palonen 1997, 110).

3 NUORISOTYÖ VERKOSTOISSA

Myönnän itsekkin, että vuonna 2002 aloittaessani työt nuoriso-ohjaajana vuonna en aluksi itsekään ymmärtänyt, miksi nuorisotyöntekijät käyttivät työaikaansa erilaisissa ammattilaisverkostojen ja työryhmien kokouksissa. Ajatukseni oli tuolloin vahvasti se, että nuoriso-ohjaajien pitäisi panostaa kaikki mahdollinen aika ja osaaminen nuorisotalotyöhön ja olla mahdollisimman paljon nuorten kanssa ja tavoitettavissa. Kaiken muun koin olevan pois ”oikeista töistä”.

Jälkikäteen on helppo todeta, että vielä tuossa vaiheessa vähäinen ammatillinen kokemus selittää suppean käsitykseni nuorisotyöstä, mutta myöhemmin aloin itsekkin oivaltamaan yhteistyön tekemisen tärkeyden ja käsittämään, että mikäli nuorille halutaan luoda laadukasta palvelua alueella, ei nuorisotyö siihen yksin pysty. Koska yhteistyön tekemiselle on tärkeää uskallus tehdä asioita toisin ja yhdessä erilaisten asiantuntijoiden kanssa (Kolkka ym, 2009, 109) on todettava, että kokemuksen kartuttua myös oma ammatillinen käsitykseni laajeni. Kokemuksen kautta myös alueen muut toimijat tulivat henkilökohtaisestikin tutuimmiksi, joka teki yhteistyöstä ja yhdessä toimimisesta helpompaa ja luonnollisen osan työtä. Koska julkisen sektorin palvelut ovat sirpaloituneita (Lybeck, Walldén 2011, 39) korostuu verkostojen rooli, jotta ammattilaiset pysyvät nuorten palveluiden suhteen ajan tasalla.

Kokemieni yhteistyömuotojen kautta on voinut todeta, että vaikka nuorten kanssa työskentelevien työn kohde on sama, tarkastelee jokainen asioita oman työnsä ja osaamisensa kautta. Esimerkiksi nuorisotyön ja sosiaalityön välisessä yhteistyössä ne toimivat toisiaan täydentävänä asiantuntijuutena sosiaalisen asiantuntijuuden kentällä (Hirvonen 2009, 58). Mielestäni nuorisotyöntekijältä on ammatillisuutta ja vastuullisuutta myöntää oman asiantuntijuuden rajallisuus, esimerkiksi lasten suojeluun liittyvissä asioissa. Tässäkin kohtaa korostuu mielestäni tietoisuus toisten toimenkuvasta ja osaamisesta, jotta tilannekohtaisesti voidaan hyödyntää toisten ammattilaisien asiantuntijuutta asiakkaan edun mukaisesti.

3.1. Nuorisotyö toimijana

Nuorisotyö liitetään usein nuorisotalotyöhön, koska nuorisotalot ovat alueilla fyysisesti näkyvinä esillä tai kuten Tomi Kiilakoski toteaa, alueilla jopa paikallisia instituutioita (Kiilakoski 2012, 125). Muualla, kuten erilaisissa ammattiverkostoissa tehtävä työ jää asiaan perehtymättömältä helposti huomaamatta. Vaikka nuorisotyöntekijät tekevät paljon poikkihallinnollista työtä, esimerkiksi koulujen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa (Aaltonen, Ojanen, Vihunen, Vilén 2003, 111.) nuorisotyötä ei vielääkään aina nähdä tasaveroisena yhteistyökumppanina kasvatusverkostoissa. Mielestäni tämä on jäännettä vanhoista käsityksistä tai ihmisten omista kokemuksista nuorisotalotyöstä aiemmilta vuosikymmeniltä.

Meillä nuorisotyöntekijöillä on mahdollisuus nostaa nuorisotyön profiilia vakavasti otettavana kasvatustahona, päivittämällä muiden ammattilaisten ja tavallisten veronmaksajien tietoisuutta nuorisotyön kasvatuksellisuudesta sekä työn moninaisuudesta. Verkostoissa ja työryhmissä toimiminen on mielestäni yksi mahdollisuus ammattitaidon ja nuorisotyöntekijöiden asiantuntijuuden markkinoimisessa. Toimimista ammattiverkostoissa edesauttaa myös se, että nuorisotyöhön kuuluu avoin työskentelyote, mikä mahdollistaa monenlaisen, eri hallinnonalojen ja ammattiryhmien välisen yhteistyön (Aaltonen ym. 2003, 240).

3.2 Nuorisotyöntekijä asiantuntijana

Nuorisolaissa monialainen yhteistyö tarkoittaa eri toimialojen asiantuntijoiden yhteistyötä (Lybeck, Walldén 2011, 27). Nuorisotyöntekijöillä on nuorten maailman ja ilmiöiden asiantuntijoina paljon annettavaa yhteistyössä, koska esimerkiksi koulu tai sosiaalitoimi koetaan nuorten keskuudessa virallisemmiksi tahoiksi. Nuorisotyöntekijä kohtaa nuoria heidän vapaa-ajallaan, heidän alueillaan ja hänellä on mahdollisuus havaita ja tunnistaa asioita nuorten elämästä, jotka eivät tule ilmi koulussa tai kotona (Hirvonen 2009, 57.) Kokemukseni mukaan nuorisotyöntekijät koetaan nuorten kes-

kuudessa epävirallisemmiksi, vapaa-aikaan profiloituneiksi toimijoiksi, jotka eivät ole nuorten mielissä sidoksissa edellä mainittuihin tahoihin. Myös se, että nuorisotyö perustuu vahvasti nuorten vapaaehtoisuuteen, luo hedelmällisen mahdollisuuden, jossa ohjaajat saavat haltuunsa tietoa, jota nuori ei muille helposti anna. Nuorisotyöllä on keskeinen rooli nonformaalin ja informaalin oppimisen ympäristönä, jossa nuori viettää suuren osan vapaa-ajastaan. Tämä rooli asettaa nuorisotyön sosiaalisen asiantuntijuuden kentällä asemaan, jota muilla ammattikunnilla ei ole (Hirvonen 2009, 50).

Muutetussa nuorisolaissa monialainen yhteistyö käsitetään eri toimialojen asiantuntijoiden yhteistyönä. Nuorisolain 7a§: ssä säädetään yksityiskohtaisesti monialaisesta yhteistyöstä ja sen toimintamuotona nuorten ohjaus- ja palveluverkostosta ja sen tehtävästä. Kyseisessä pykälässä muun muassa todetaan: *Nuorille suunnattujen palvelujen keskinäisen toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on: 1) koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi; 2) edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus; 3) suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi; 4) edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomais-ten kesken* (Lybeck, Walldén 2011, 27 ja 28). Edelliseenkin viitaten, koen nuorisotyöntekijät tärkeänä osana verkostoja, jossa käsitellään nuoriin liittyviä asioita. Mikäli nuorisotyöntekijät jäävät verkostojen ulkopuolelle, muilta tahoilta jää saamatta olennaista tietoa, jolla voitaisiin luoda kokonaisvaltaisempi kuva nuorten elämäntilanteista ja ilmiöistä.

4 KOKEMUKSIA ALUEELLISESTA YHTEISTYÖSTÄ

4.1 Esimerkkejä Itä-Helsingistä

Seuraavassa kuvaan neljää, Itä-Helsingissä toteutettua yhteistyömallia, joissa nuorten ja lasten kanssa toimivat eri tahojen ammattilaiset pyrkivät moniammatilliseen yhteistyöhön yhteisellä alueella. Itse olen ollut mukana niissä jokaisessa ja olen pyrkinyt tarkastelemaan niitä kriittisesti. Tavoitteenani on ollut löytää niistä hyviä ja onnistuneita seikkoja kuin myös ongelmakohtia, joita voi nykyisen toimialueeni yhteistyön kehittämisessä hyödyntää. Kuten todettua, tekstissä vertaamani alueet Helsingistä ja Tuusulasta poikkeavat monilta osin toisistaan, mutta mielestäni seuraavista esimerkeistä voi kulloisellekin alueelle hyödyntää kokemuksia, resursseihin ja alueiden tarpeisiin suhteutettuna.

MP- tiimi

Moniammatillinen MP-tiimi perustettiin itähelsinkiläisessä Myllypuron kaupunginosassa alun perin 1990-luvun lopulla ja toiminta jatkui, enemmän tai vähemmän, vuoteen 2004. Työryhmän kokoukset pyrittiin järjestämään kuukausittain ja 2000-luvun alkupuolella ryhmä kokoontuikin suunnitellusti. Ryhmään kuului edustajia paikalliselta nuorisotalolta, seurakunnasta, läheisestä perhepuistosta sekä alueen ylä- ja ala-asteelta. Lastensuojelun edustaja osallistui ryhmän tapaamisiin satunnaisemmin. Hyvän moniammatillisen ja verkostoituvan työn edellytyksenä on ammattilaisten tietäminen toisistaan (Kolkka ym, 2009, 108) ja kyseisellä alueella nuorten kanssa toimivat ammattilaiset vaikuttivat olevan melko hyvin tietoisia toisistaan.

Tunnetusti koulu on tärkeä kumppani nuorisotyölle (Cederlöf 2007, 207) ja tämä toiseikka todettiin aikoinaan myös Myllypurossa, varsinkin kun alueen ylä- sekä ala-aste sijaitsevat nuorisotalon välittömässä läheisyydessä. Nuorten elämään liitty-

vienuhkien kannalta, myös sosiaali- ja nuorisotoimen välinen yhteistyö on tarpeellista (Cederlöf 2007, 207.) ja oman työmme näkökulmasta, erityisesti hyvät kontaktit lastensuojeluun olivat mielestämme tärkeitä, koska merkittävällä osalla asiakkaistamme oli olemassa jonkin asteinen lastensuojelun asiakkuus.

MP-tiimin perusajatuksena oli avoin ja konkreettinen tiedonvaihto Myllypuron alueella lasten ja nuorten kanssa toimivien, eri osaajien kesken. Toiminnan alusta asti tiedonvaihto oli kuitenkin melko valikoivaa ja yksisuuntaista. Meille nuorisotyöntekijöille jäi tunne, että lastensuojelun ja koulun edustajat ottivat mielellään vastaan saatavilla olevan tiedon, mutta olivat vaitonaisia meidän kysyessä yhteisistä asiakkaista. Usein perusteluna oli vaitiolo-velvollisuus, vaikka niin itse kuin kollegani painotimme, että vaitiolo-velvollisuus koskee yhtäläillä myös meitä. Eri organisaatioiden asiantuntijuuden hierarkisoiminen on omiaan vaikeuttamaan moniammatillista yhteistyötä (Pohjola 1999, 111) ja edellä kuvaamani tilanteet konkretisoivat ongelman.

Ryhmässä saattoi havaita myös arvovalta-ongelmia, sillä tietyt henkilöt kokivat oman statuksensa korkeammaksi ja näin ollen kokivat myös olevansa muita enemmän oikeutettuja lopulliseen päätöksen tekoon (Mantell 2009, 87). Tällainen toiminta ei luonnollisestikaan ollut omiaan tasa-arvoiselle yhteistyölle, jossa kaikkien mielipiteet ja osaaminen pitäisi tulla huomioiduksi. Nuorisotalon työyhteisössämme koimme, että nimenomaan meidän funktiota työryhmässä ei kaikilta osin ymmärretty ja tietojen jakamisessa suuntaamme oli havaittavissa epäröintiä.

On ymmärrettävää, että koulut ovat hyvinkin sidottuja omaan kenttäänsä eli kasvatukseen ja opetukseen (Pohjola 2009, 22.) ja että se määrittelee sekä rajaa melko tarkasti heidän työnkuvansa ja aikataulunsa. Myös tietyt juridiset ym. seikat sitovat tiukasti useita ammattikuntia, mutta tässä tapauksessa mentiin liiallisuuksiin, eikä konkreettista, nuoria hyödyttävää yhteistyötä sanan varsinaisessa merkityksessä päässyt kunnolla syntymään. Hyvän yhteistyön lähtökohtia ovat toisten ammattikuntien ja asiakkaiden kunnioittaminen, yhteisymmärrys kunkin tehtävästä, vastuusta ja resursseista (Mantell 2009, 85). Nämä seikat eivät täysin toteutuneet tässä yhteis-

työhankkeessa, vaan työyhteisömme mielestä nuorisotyötä ei koettu tasavertaisena toimijana suhteessa muihin.

Toki työryhmällä oli positiivisiakin vaikutuksia: vaikka tiedon jakaminen ei kovin avointa nuorisotyöntekijöiden suuntaan ollutkaan, kaikille kävi työryhmän ansiosta tutummaksi muiden toimenkuva sekä työhön liittyvät haasteet. Tämä oli mielestäni merkittävää antia, koska kovin usein oman kompetenssialueen ulkopuolinen alue on suhteellisen vieras (Jalava 1995, 34). Tämän yhteistyön jälkeen ainakin itselläni oli helpompaa hahmottaa koulun haasteet, hierarkian vaikutus työskentelyyn tai se, milloisten asioiden äärellä lastensuojelun ammattilaiset rajallisin resurssein työskentelevät.

Nuotta-tiimi

Vuonna 2006 Myllypuron alueella todettiin jälleen voimien yhdistämisen tarpeellisuus, etenkin koska alueelle oli tullut lisää uusia toimijoita, esimerkiksi kolmannelle sektorille. Työryhmään osallistui instansseja MP-tiimiä laajemmin, nyt mukaan aiempien lisäksi tulivat muun muassa Non Fighting Generation ry ja entistä aktiivisemmin myös poliisi.

Ajatus monipuolisemmasta yhteistyöstä, johon osallistuvat useammat toimijat, koettiin yleisesti tarpeelliseksi. Työryhmä suunnitteli jälleen kokoontuvansa säännöllisesti, noin kerran kuukaudessa. Tässäkin yhteistyömuodossa alku näytti positiiviselta, mutta alle vuodessa jouduttiin toteamaan työryhmän kokonaisvaltainen toiminta mahdottomaksi. Suurin syy oli se, että lähes poikkeuksetta joku taho joutui jäämään kokouksista pois priorisointi- tai aikatauluongelmien vuoksi. Tämäkin lyhytikäiseksi ja tuloksiltaan vähäiseksi jäänyt hanke vahvisti ajatusta siitä, että ajan puute, sitoutumattomuus ja resurssipula olivat merkittävimpiä esteitä onnistuneelle verkostotyölle (Virtanen 1999, 39).

Kuten MP-tiiminkin osalta, myös Nuotta-tiimin parasta antia oli se, että tietomme alueen verkostoista ja uusista toimijoista päivittyivät. Työryhmän tiimoilta syntyi myös hyviä, jatkossakin hyödyttäneitä kontakteja. Kenties tärkeimpänä oli suhteen luominen alueen lähipoliisiin, jonka kanssa työryhmän loputtua pidettiin tarpeen mukaan yhteyttä. Koska hyvä yhteistyö toimijoiden kesken perustuu vahvasti hyviin keskinäisiin suhteisiin (Mantell 2009, 86.) pyrimme työyhteisössämme olemaan entistä aktiivisempia henkilökohtaisten kontaktien luomisessa sekä yhteydenpidossa toisten ammattikuntien edustajiin.

MP-tiimi Mark II

Nuottatiimin toiminnan päättyminen aiheutti alueen ammattikasvattajien yhteistoimintaan hetkellisen tyhjiön. Vuonna 2007 pohdimme nuorisotalon työyhteisössämme yhteistyön henkiin herättämistä sekä sen tarpeellisuutta Myllypuron haasteellisella alueella. Koska yhteistyö ei nuorisotyössä ole vieras tai uusi asia (Cederlöf 2007, 120.) työyhteisömme toimi tässä tapauksessa aktiivisena koollekutsujana. Yhteistyön uudelleen virittäminen oli mielestämme tärkeää, koska koimme olevamme pimenossa varsinkin asiakkaidemme koulunkäyntiin ja perheisiin liittyvissä asioissa. Aiemmin muun muassa lähikoulut oli todettu hyviksi linkeiksi nuorisotalon ja nuorten perheiden välillä. Tästä esimerkkinä satunnaiset mahdollisuudet osallistua koulun vanhempainiltoihin, joissa saimme tiedottaa perheitä myös omasta toiminnastamme ja osoittaa heille nuorisotoimen olevan kasvatuksellisessa yhteistyössä mukana.

Molemmat, sekä koulu että nuorten vanhemmat ovat nuorisotyössä potentiaalisia yhteistyökumppaneita (Cederlöf 2007, 122.) eikä oma työskentelyalueemme tehnyt tässä poikkeusta. Edellä mainitsemani linkki osoittautui tärkeäksi, koska nykypäivän hektisyydessä nuorten vanhemmilla ei riitä aikaa (tai halua) osallistua koulujen vanhempainiltojen lisäksi nuorisotalon vanhemmille suunnattuihin avoimiin oviin.

Aiemmasta viisastuneena, koimme järkeväksi pienemmän ryhmän kokoamisen, jotta aikataulut, priorisointi tai asenteellisuus ei koituisi niin helposti yhteistyön vahingoksi. Nuorisotalomme henkilökunta toimi koollekutsujana työryhmälle, jota voisi kutsua aiemmin kuvaamani MP-tiimin päivitettyksi versioksi. Nuorisotalo, paikalliset koulut sekä asukaspuisto muodostivat jo sijainniltaan eräänlaisen ”kasvattajakeskittymän” (kaikki kyseiset paikat sijaitsevat vierekkäin, toistensa välittömässä läheisyydessä). Pohdimme, että moniammatillisen ryhmän tulisi pyrkiä vaikuttamaan alueeseen ja yhteisiin asiakkaisiin konkreettisella tasolla ja keskustelemaan asioista niiden oikeilla nimillä. Tavoitteenamme oli pyrkiä todelliseen vaikuttamiseen, josta olisi alueelle ja asiakkaillemme aitoa hyötyä.

Koolle kutsutut toimijat olivat yhteistyön tarpeellisuudesta kanssamme yhtä mieltä ja kokoontumiset alkoivat lupaavasti varsinkin kun molempien koulujen rehtorit sitoutuivat osallistumaan ryhmän tapaamisiin. Toiminnan kehittäminen nuorten tukemisessa ja heidän asioihinsa tartumisessa edellyttää yhteistyöhön mukaan lähteneiden aitoa sitoutumista ja ajankäyttöä (Linnakangas, Suikkanen 2004, 91). Tällä kertaa vaikutinkin siltä, että tahtotila vaikuttamiseen oli aitoa. Ryhmän lähtökohdat ja tavoitteet olivat hyvät, koska muun muassa ala-asteen rehtori toivoi, että puhuisimme yhteisistä asiakkaistamme ja heidän elämätilanteistaan kaunistelematta ja suoraan. Me nuorisotyöntekijät olimme tavoitteesta tyytyväisiä, koska se mielestämme osoitti, että luottamus sekä arvostus työtämme kohtaan on lisääntynyt.

Vähintään kerran kuukaudessa kokoontuneen työryhmän keskustelut ja tietojen vaihto oli aiempaa avoimempaa ja konkreettisempaa, mutta ei tälläkään kertaa ongelmantonta. Yläasteen rehtori toi jo alussa esille ”hänenstä riippumattomat rajoitteet”, jotka estivät häntä jakamasta konkreettista tietoa mikä liittyi yhteisiin asiakkaisiimme, esimerkiksi liittyen nuorten koulunkäyntiin tai heidän kotioloihinsa. Rehtori koki, että vaihtoläännökset sitoivat häntä muita tiukemmin.

Lainsäädäntö ei aina ota huomioon moniammatillista työskentelyä, vaan eri sektoreiden säännökset on luotu erilaisten historiallisten taustojen pohjalta ja erilaisissa yh-

teiskunnallisissa tilanteissa (Linnakangas, Suikkanen 2004, 88). Tästä riippumatta kyseisen rehtorin perustelu oli hieman ristiriitaista, varsinkin kun hänen kollegansa naapurikoulusta oli painottanut avoimen tiedonvaihdon tärkeyttä. Hän mielestämme myös pystyi toimimaan linjassa toiveensa kanssa. Toki ymmärsimme, että rehtoreita ja muita koulussa työskenteleviä sitovat tietyt normit, mutta jälleen kerran oli havaittavissa jo aiemmista yhteistyömuodoista tuttu arvovalta- ja luottamusongelma ammattikuntaamme kohtaan.

Joistakin käytännön ongelmista huolimatta, meistä nuorisotyöntekijöistä tuntui, että aiemmista yhteistyömalleista oli jotain otettu opiksi. Havaitimme, että oman ammattikuntamme arvostus sekä ammattitaito oli alettu ottamaan alueella vakavammin huomioon ja että meidät koettiin kumppaniksi alueen nuorten kasvatustyössä. Pohdimme myös, että joidenkin, vanhoillisia ajatuksia ja ennakkoluuloja vaalivien vanhempien ammattilaisten (lähinnä yksittäisten opettajien ja rehtorien) pään kääntäminen onnistuu vain sitkeällä aktiivisuudella ja ammattimaisuuden todentamisella. Näin ollen, emme antaneet yksittäisten epäilijöiden vaikuttaa itseluottamukseemme ja omaan tekemisiimme työryhmässä.

Valitettavasti tämä jo parempaan suuntaan edennyt työryhmä lopetti säännöllisen toimintansa noin vuoden kuluttua aloittamisestaan, koska molemmissa, niin kouluissa kuin nuorisotalolla, tapahtui merkittäviä henkilövaihdoksia, jolloin aika ja voimavarat menivät pitkälti omien työyhteisöjen uudelleenrakentamiseen. Koska verkostotyö on haastavaa ja työlästäkin (Virtanen 1999, 36.) päätimme yhteisesti keskittyä toistaiseksi kukin taholleen perustehtäviimme.

Työryhmästä jäi kuitenkin jäljelle hyödyllisiä kontakteja. Muun muassa sovimme, että yhteistyömme ei jää säännöllisten tapaamisten loppumiseen, vaan tarpeen mukaan jatkamme yhteistyötä ja yhteydenpitoa keskenämme. Työryhmän seurauksena myös kynnys olla yhteydessä toiseen tahoon madaltui ja yhteistyö muun muassa lähikoulujen kanssa jatkui. Kontaktit eivät myöhemmin olleet kovin säännöllisiä, vaan yhteyttä otettiin tilannekohtaisesti, tarpeen niin vaatiessa. Koulujen lisääntyneestä luottamuk-

sesta suuntaamme kertoi myös se, että tämän yhteistyömuodon jälkeen meitä jopa pyydettiin kouluille informoimaan toiminnastamme. Osallistuimme säännöllisemmin aamunavauksiin, ryhmäyttämisiin ja tarpeen vaatiessa meitä pyydettiin paikalle, mikäli kouluissa oli meneillään jokin ilmiö, johon uskottiin nuorisotyöntekijöiden pystyvän vaikuttamaan paremmin kuin esimerkiksi opettajien tai rehtoreiden.

V.I.P.- poikaryhmä moniammatillisena yhteistyönä

Moniammatillisena projektina toteutettu poikaryhmä poikkeaa aiemmin kuvatuista esimerkeistä mm. siinä, että se perustui vahvasti toiminnallisuuteen ja ryhmäläisten osallisuuteen. Muun muassa poikaryhmän nimi, V.I.P. on poikien itsensä keksimä. Projekti käynnistettiin, koska alueen koulujen opettajille oli syntynyt suuri huoli useammasta, syrjäytymisvaarassa olevasta oppilaastaan. Koulun henkilökunta oli todennut omien voimavarojensa rajallisuuden ja ehdotti moniammatillisen työryhmän perustamista selkeästi syrjäytymisvaarassa olevien poikien tueksi. Koulun ja sosiaalitoimen lisäksi myös nuorisotalomme henkilöstö kutsuttiin talkoisiin. Sitouduimme konkreettiselta tuntuvaan työryhmään vahvasti, joskin resurssit huomioiden ja edelleen nuorisotalotyön priorisoiden. Sitoutumiseemme ja mukaan lähtemiseemme vaikutti myös se, että jokainen poikaryhmään valittu oli meille nuorisotalolta tuttu.

Projekti oli aiempiin kokemuksiimme verrattuna uusi, sillä sitoutuminen ja koko projektin struktuuri oli etukäteen melko täsmällisesti suunniteltu, määritelty, roolitettu ja aikataulutettu. Poikkeavaa aiempiin kokemuksiimme verrattuna oli myös se, että tiimille oli etukäteen määritelty vetäjä sosiaalitoimesta. Tällä toimenpiteellä oli suuri merkitys työryhmän ja projektin toimivuudelle ja sen eteenpäin viemiselle (Virtanen 1999, 39). Tämä toimintatapa motivoi meitä ryhmäläisiä ja tehosti merkittävästi työskentelyä, koska työnjako oli etukäteen selvä (Cederlöf 2007, 124).

Koska joissain muissa verkostoissa ei rakenteita ollut suunniteltu, oli tässä projektissa huomionarvoista myös se, että toimintaa pyrittiin säännöllisesti arvioimaan työ-

ryhmän sisällä. Koska jokaisen tiimin tulisi luoda toiminnalleen selkeät arviointistrategiat (Isoherranen 2008, 164) oli tämä työryhmä siinäkin mielessä poikkeus muihin kokemuksiimme tiimeihin.

Toki kyseinen projekti haastoi myös omat, nuorisotyössä tunnetusti rajalliset resurssimme (Cederlöf 2007, 24.) koska vuoden aikana järjestettiin neljä leiriä, useita erilaisia yksittäisiä tapahtumia sekä viikoittaisiin tapaamisiin sitoutui talon neljästä nuorisohjaajasta aina kaksi kerrallaan. Mutta projektin konkreettisuus ja mahdollinen vaikuttavuus motivoi omaa työyhteisöämme osallistumaan ja panostamaan kyseiseen yhteistyömuotoon. Myös suunnittelupalaveriin ja yhteydenpitoon osallistuminen vei resursseja pois varsinaisesta perustyöstä, mutta kaikki työyhteisössämme ymmärsivät suunnitelmallisuuden ja säännöllisyyden tärkeyden.

Aiemmista alueen moniammatillisista työryhmistä poiketen, tämä projekti pohjautui vahvasti nuorten toiminnallisuuteen ja osallisuuteen. Kyseisessä yhteistyömuodossa itse nuoret olivat konkreettisesti toiminnan keskiössä ja pääsivät vaikuttamaan toiminnan sisältöihin. Projekti perustuikin poikkeuksellisen vahvasti erilaisiin aktiviteetteihin, koska vaikka me aikuiset näimme selkeät merkit poikien syrjäytymisvaarasta, eivät he itse näin selvästikään kokeneet olevan (Korkiamäki 2009, 84). Näin ollen oli alusta asti tärkeää, että ryhmän toiminta ”verhoiltiin” ennaltaehkäiseväksi ja eheyttäväksi toimenpiteeksi mielekkään toiminnan avulla, joka pitää vaikeasti sitoutettavat nuoret ryhmässä mukana.

Poikaryhmän toiminta loi uudenlaisia haasteita myös meille nuorisotyöntekijöille muunkin kuin resurssien osalta: koska poikaryhmä oli myös lastensuojelullinen toimenpide, jouduimme haasteelliseen tilanteeseen, jossa profiilimme asiakkaidemme silmissä muuttui. Meidät oli aiemmin pääsääntöisesti koettu omaksi ja itsenäiseksi nuorten vapaa-ajan yksiköksi, joka on erillään muista tahoista, kuten sosiaalitoimesta ja kouluista sekä nuorten vanhemmista. Ajoittain myös nuoriso- ja sosiaalialalla keskustellaankin siitä, milloin työmuodossa on kyse varsinaisesta sosiaalityöstä, nuorisotyöstä tai sosiaalisesta nuorisotyöstä (Hirvonen 2009, 55).

Kyseistä toimintamallia voisi meidän ammattilaisten näkökulmasta kutsua sosiaalisiksi nuorisotyöksi, jossa yhdistellään sosiaalityön, erityisnuorisotyön sekä nuorisotyön elementtejä (Cederlöf 2007 37 – 38.) mutta nuorten itsensä keskuudessa yhteistyömalli ei välttämättä näytä kovin loogiselta. Nuorisotalolla käyvien, poikaryhmään kuulumattomien nuorten kysymyksistä ja kommentteista oli tulkittavissa, että heidän näkemyksensä roolistamme oli muuttumassa. Tämän seurauksena sovimme varsin avoimesti kertovamme kaikille nuorisotalon kävijöille poikaryhmän perustamisen syistä ja toiminnan tarkoituksesta. Nuorten ihmettelyä ja kysymyksiä ei vähentänyt se seikka, että poikaryhmän viikoittaiset kokoontumiset järjestettiin koko projektin ajan nimenomaan paikallisella nuorisotalolla. Kun ryhmä oli jonkin aikaa toiminut ja tullut tutuksi alueen nuorille, nuorisotalolla järjestetty toiminta teki siitä läpinäkyvää ja vähemmän salamyhkäistä. Projektin loppupuolella ei kysymyksiä enää juurikaan esitetty ja ryhmän toimintaa alettiin pitää osana nuorisotalon viikoittaista rutiinia.

Poikaryhmän perustamista suunniteltaessa oli työryhmän tavoitteena pidempi aikainen projekti, joka ei päättyisi liian nopeasti, vaan se toimisi syrjäytymisvaarassa olevien poikien tukiverkkona pidempään kuin yhden vuoden. Maaliskuussa 2010 kun poikaryhmän ensimmäinen vuosi alkoi olla loppusuoralla, selvisi kuitenkin, ettei projekti tule jatkumaan vuotta pidempään. Suurimpana syynä olivat sosiaalitoimen uudelleen järjestelyt, joka tarkoitti poikaryhmässä mukana olevien sosiaaliviraston työntekijöiden työnkuvan ja toimipaikan muuttumista. Ilman heidän panostaan, resurssejaan ja ammattitaitoaan, poikaryhmän jatkaminen koettiin mahdottomaksi, varsinkin kun ryhmän toteuttaminen olisi käytännössä jäänyt pelkästään nuorisohjaajien varaan.

Projektin päätyttyä, sovimme kuitenkin jatkavamme tahoillamme yhteydenpitoa poikiin, jotta heidän tarvitessaan tukea ja apua, voisimme vähintäänkin ohjata heitä oikean tahon piiriin, mikäli oma ammattitaitomme ja resurssimme olisivat riittämättömät. Tämä toimintatapa noudattaa vanhaa, omassa työssänikin tutuksi tullutta kaavaa, jossa tietyn ongelman omaava nuori ohjataan asiaan erikoistuneelle taholle (Jalava 1995, 45).

Tämäkään työryhmä ei siis osoittautunut ajallisesti kovin pitkäaikaiseksi, mutta tällä kertaa kuitenkin, edellisistä esimerkeistä poiketen, tehtiin vuoden ajan konkreettista työtä, joka toivottavasti ajan myötä osoittautuu nuoria hyödyttäväksi. Kuten aina työssämme, edellisen todentaminen ja työn vaikuttavuuden osoittaminen on vaikeaa. Yksi havainto jonka omassa nuorisotalon työyhteisössämme projektin päätyttyä teimme, oli se, ettei kyseinen pienryhmätoiminta ainakaan hankaloittanut ryhmän poikien elämää vertaistensa seurassa. Tähän johtopäätökseen päädyimme, koska pojat pysyivät jatkossakin nuorisotalon asiakkaina ja olivat ryhmän loputtua meihin nuorisotyöntekijöihin kontaktissa. Emme myöskään havainneet, että muut nuoret olisivat suhtautuneet ryhmän poikiin eri tavalla kuin ennen projektia.

4.2 Yhteenvetoa

Kaikille edellä kuvaamilleni työryhmille oli yhteistä se, että alueen toimijat – enemmän tai vähemmän – saivat tietoa toisten ammattikuntien työntekijöistä sekä heidän työnkuvastaan. Ajoittain tapahtui myös todellista, nuoria tai aluetta tavalla tai toisella koskettavaa tiedonvaihtoa. Tämä osaltaan lisäsi toimijoiden käsitystä siitä, että esimerkiksi nuorisotyöntekijät omaavat tietoa mikä ei välttämättä näyttäytyy kouluissa, sosiaalitoimessa tai jopa poliisilla. Tämä toimi välillä toisinkin päin, eli myös nuorisotyöntekijät saivat tietoa nuorten koulunkäynnistä, käyttäytymisestä eri ympäristöissä tai nuorten perheiden tilanteista. Koska jokaisella tiimin jäsenellä on myös opittavaa toistensa ammattitaidosta (Aaltonen ym 2003, 108) toisten työn tunnetuksi tuleminen teki keskustelusta avoimempaa jälkimmäisissä työryhmissä.

Myös joitain yhteisiä käytäntöjä löytyi työryhmien tiimoilta: esimerkiksi toisen kuvaamani työryhmän tiimoilta, luotiin paikallisen yläasteen ja nuorisotalon välille käytäntö, jossa koulusta pyrittiin tiedottamaan nuorisotaloa nuorten lintsaamisesta, jolloin myös nuorisotalolla asiaan reagoitiin, joko keskustelemalla tai kieltämällä nuorelta sisäänpääsyä niinä päivinä jolloin hän on ollut pois koulusta. Tämäkään käytäntö ei ollut aukoton, mutta nopeasti saatoimme havaita, että nuoret sisäistivät koulun ja nuorisota-

lon välisen yhteydenpidon sekä yhteistyön. Tämä näkyi siinä, että jonkin ajan kuluttua nuoret lintsattuaan eivät edes yrittäneet sisälle nuorisotalolle.

Myös alueen ala-asteelle tulimme tutummaksi työryhmien kautta: koululta lähestyttiin meitä jatkossa paljon useammin, esimerkiksi maahanmuutto-taustaisten lasten välille syntyneiden ongelmien selvittämiseksi. Ala-asteelta tuli jatkossa enemmän ryhmiä nuorisotalolle. Esimerkiksi eri uskontokuntiin kuuluville koululaisille järjestetty vaihtoehtoinen toimintahetki järjestettiin säännöllisesti yhteistyössä nuorisotyöntekijöiden kanssa. Myös ala-asteen luokkien tutustumiskäyntejä nuorisotalolle järjestettiin jatkossa säännöllisesti.

Nuorisotalon ja nuorten vanhempien väliseen yhteydenpitoon verkostoihin kuulumisen havaintojeni mukaan myös auttoi. Nuorisotyöntekijöiden on usein vaikea luoda todellista kontaktia asiakkaiden vanhempiin, mutta yhteistyö ja nuorisotyön tutuksi tuleminen erityisesti kouluissa, loi kanavan koteihinkin. Alueen ammattilaisten yhteistyön tiivistyttyä, koulut alkoivat oma-aloitteisesti kutsua nuorisotyöntekijöitä tilaisuuksiinsa, kuten vanhempainiltoihin. Näissä saatoimme markkinoida toimintaamme sekä luoda nuorten vanhempiin kontakteja paikan päällä. Tällä tavalla myös vanhemmille hahmottui se, että koulu ja nuorisotoimi tekevät alueella yhteistyötä. Konkreettisimmin yhteistyössä nuorten vanhempien kanssa oltiin VIP-poikaryhmän tiimoilta, koska projektin toimintaan kuului myös ryhmäläisten vanhempien osallistuminen toimintaan, mm. osallistumalla tapaamisiin sekä päätösjuhlaan. Kyseiseen projektiin kuuluivat myös säännölliset kotikäynnit työpareittain, mikä mahdollisti myös meille nuorisotyöntekijöille nähdä miten nuoret asuivat sekä tutustua lähemmin heidän perheisiinsä omassa ympäristössään.

Kenties suurin haaste kuvaamieni työryhmien onnistumiselle oli ajankäyttö. Koska kaikki ryhmiin osallistuneet tekivät verkostotyötä perustyönsä ohessa, oli työryhmien aikatauluttaminen usein haasteellista. Asiaa ei useinkaan helpottanut se, että - poikaryhmä-projektia lukuun ottamatta – työryhmätyöskentelyä ei selkeästi priorisoitu minikään instanssin taholta, vaan työntekijät pyrkivät osallistumaan kokouksiin sen minkä

muilta velvoitteiltaan ehtivät. Tämä loi useasti toimintaan epämääräisyyttä, koska harvoin kaikki tahot pystyivät lähettämään tapaamisiin edustajansa ja kokouksia pidettiin jatkuvasti vaihtuvien kokoonpanoin. Verkostotyössä on keskeistä vuoropuhelu eri ihmisten välillä (Mönkkönen 1996, 62) mutta on selvää, ettei avointa vuorovaikutusta tapahdu, mikäli kohtaamiset tapahtuvat epäsäännöllisesti, jatkuvasti vaihtelevin kokoonpanoin.

Myös se, että joidenkin ammattitahojen edustajia ei osallistunut toimintaan säännöllisesti, aiheutti toiminnassa kankeutta: näissä tapauksissa jäi usein olennaista tietoa saamatta ja yhteistyö jäädä yleisen keskustelun tasolle. Koska joihinkin työryhmiin ei kaikilta tahoilta nimetty vakituisia jäseniä, saattoi kokouksiin osallistua välillä henkilöitä, jotka eivät tienneet toiminnan tarkoituksesta tai siitä, mistä aiemmissa tapaamisissa oli keskusteltu. Tällaisen, ilman kunnollista sitoutumista sisältävän työskentelyn ongelmaksi koitui se, että saatettiin osallistua ryhmän työskentelyyn vain velvollisuudesta, ilman selkeää käsitystä työn tavoitteista ja päämääristä. Koska tiedon kerääminen yhteen tiimi- tai verkostotapaamisissa on tärkeä osa moniammatillista yhteistyötä (Isoherranen 2008, 141) jäi tämä aika ajoon toteutumatta, koska kokoontumisten funktio oli joillekin epäselvä.

Kokemukseni kyseisistä verkostomalleista on herättänyt itsessäni sen ajatuksen, että moniammatillisen yhteistyön onnistumiselle olisi tärkeää, että myös esimies-tasolla asiaan paneuduttaisiin. Näin ollessa myös esimiehet olisivat paremmin tietoisia alaisensa haasteista ja osaisivat suhteuttaa vaatimukset resursseihin. Yhteistyötä ei pitäisi myöskään tehdä vain tekemisen vuoksi, vaan sille pitäisi yhdessä luoda selkeät toimintatavat sekä tavoitteet ja ne tehtäisiin kaikille asianomaisille selväksi. Tämä poistaisi toiminnasta häilyvyyttä, jossa osallistujilla ei ole selkeää ajatusta työskentelyn tarkoituksesta ja tavoitteista, mikä voi osaltaan aiheuttaa motivaation puutetta työskentelyyn sekä luoda tunteen, että pelkkä verkostoissa läsnä oleminen on pääasia.

Myös roolien selkeyden olen kokenut tärkeäksi näitä työryhmiä vertaillen. Poikkeuksena kolmeen muuhun esimerkkiin, VIP- poikaryhmä- projektissa oli selkeästi nimetty vastuuhenkilö joka oli kaikille tiedossa. Vastuuhenkilö oli valittu sosiaalitoimen puolelta ja hän koordinoi toimintaa, ilman että kaikkien työryhmien jäsenien oli osallistuttava jokaiseen yksityiskohtaan. Asioista sovittiin ja puhuttiin yhdessä, kuten ryhmätyöskentelyssä mielestäni kuuluukin, mutta mielestäni johtohahmon nimeäminen selkeytti toimintaa, eikä suurempia ristiriitatilanteita ryhmän sisällä syntynyt. Verkoston johtajan tuleekin kyetä lähentämään erilaisia tulkintoja, arvoja ja näkökulmia sekä toimimaan myös ristiriitojen sovittelijana (Soanjärvi 2007,160). Muissa kuvaamissani työryhmissä ei ollut näin selkeää koordinoitua, vaan esim. kokouksiin koolle kutsumista tehtiin vaihtelevin kokoonpanoin ja toiminta oli usein heikosti koordinoitua. Koska roolit ryhmissä olivat sekavia tai epäselviä, jäi ajoittain vaikutelma, että puheet ja tekemiset pysyivät yleisellä tasolla, eikä mitään konkreettista tapahtunut. Tiimiä perustettaessa on huolehdittava siitä, kuka tietyt johtajuuden toiminnot hoitaa (Isoherranen 2008, 143). Näiden yhteistyömallien kautta olen itsekin tullut siihen tulokseen, että selkeä johtaminen on yhteistoiminnalle eduksi.

Yksi merkittävimmistä haasteista kokemissani työryhmissä, on ollut tietämättömyys muiden toimijoiden työnkuvasta ja roolista. Moniammatillisuuden yhtenä edellytyksenä on asiantuntijuuden horisontaalisen, rajoja ylittävän näkökulman nostamista yhdeksi tärkeäksi kehittämisen perustaksi (Launis 1997, 125). Joissakin tapauksissa laadukkaan yhteistyön esteenä on ollut jopa ylenkatsominen ja statusten arvottaminen. Nämä johtopäätökset ovat seurausta siitä, että esimerkiksi MP-tiimin alkuaikoina tietyiltä tahoilta oli havaittavissa jopa alentuvaa kohtelua ryhmään osallistuneiden nuorisotyöntekijöiden suuntaan. Tämä näkyi esimerkiksi siinä, että meiltä otettiin muiden taholta innolla tietoa vastaan, mutta vastavuoroisesti tämä ei toiminut. Annettiin useastikin ymmärtää, että salassapito- ja tietosuojasäännökset estävät tiedon välittämisen heidän puoleltaan. On kuitenkin huomioitava, että lainsäädäntö ei aina ota huomioon moniammatillista työskentelyotetta, vaan eri sektoreiden säännökset poikkeavat toisistaan (Linnakangas, Suikkanen 2004, 88).

Koska yhteistyön edellytyksenä on avoin keskustelu (Ojuri 1996, 125) ei tältä osin aina voinut molemmin suuntaisesta yhteistyöstä puhua. Silloisessa työyhteisössämme pohdimme, että yksi syy kyseiseen käytökseen saattoi johtua tietämättömyydestä ja henkilökohtaisesta asenteesta nuorisotyötä kohtaan. Jatkossa tilanne työryhmissä parani, mutta ajoittain samaan ongelmaan törmättiin, koska kaikille ei oltu ryhmän pelisääntöjä ja kaikkien panoksen tärkeyttä tehty selväksi. Tällaisessa tilanteessa koen tärkeäksi jokaisen työnkuvan avaamisen. Silloinkin kun ryhmään tulee uusi jäsen, kaikille osallistujille hahmottuisi helpommin eri aloilla työskentelevien perustehdä. Mikäli yhteistyökumppaneiden rooli jää epäselväksi, voi se mielestäni aiheuttaa epämääräisyyttä työskentelyyn, esimerkiksi valikoidun tiedon jakamisen tai ammattien arvottamisen muodossa

5 KUNNALLINEN NUORISOTYÖ TUUSULASSA

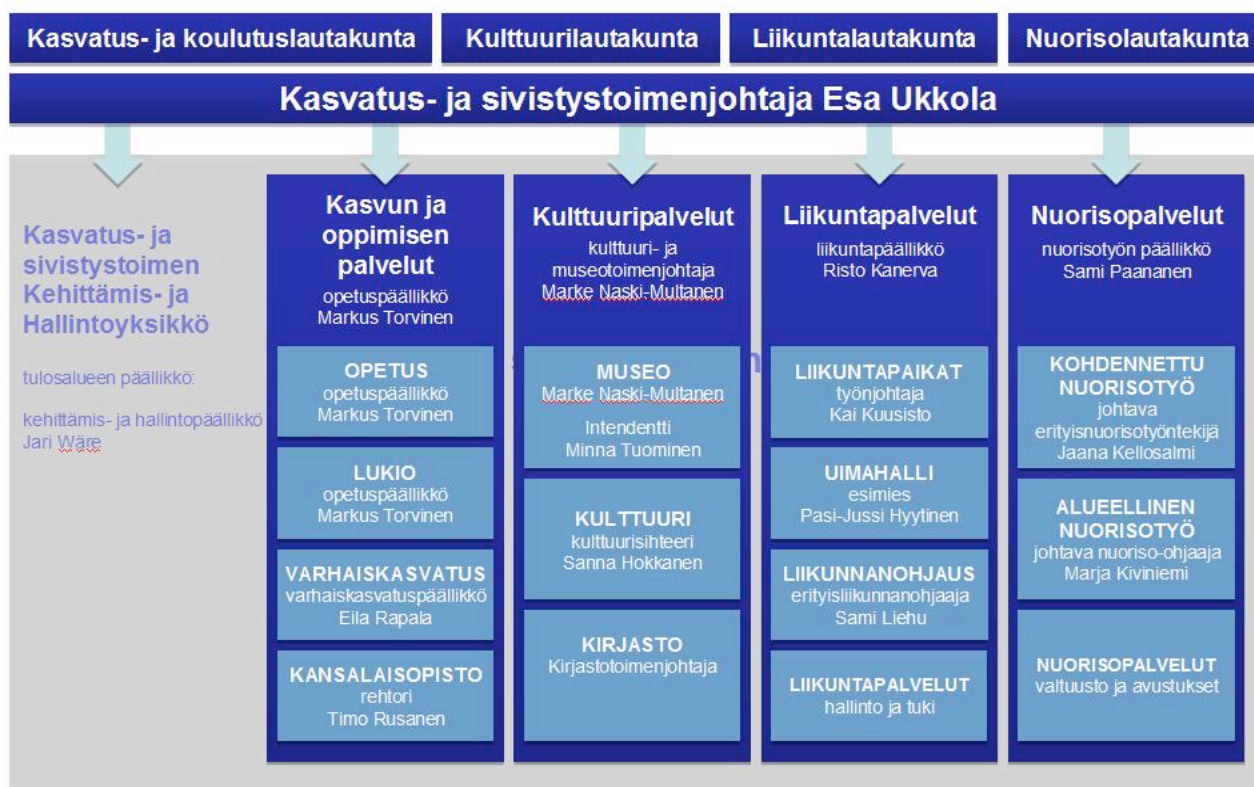
5.1 Tuusulan Nuorisopalvelut

Tuusulan kunnan Nuorisopalvelut kuuluu kunnan Kasvatus- ja sivistystoimen alaisuuteen. Tuusulan Nuorisopalvelut koostuu kahdesta suuremmasta kokonaisuudesta: alueellinen nuorisotyö, joka pitää sisällään muun muassa nuorisotalo-verkoston (viisi varsinaista nuorisotaloa sekä nuorisotalo toiminta Mattilan asuinalueella kahdesti viikossa) sekä kohdennettu nuorisotyö, jossa työskentelevät erityisnuorisotyöntekijät, keskittyen nimensä mukaisesti enemmän tiettyyn yksilöön tai ryhmään.

Myös JOPO- toiminta (joustava perusopetus) kuuluu Nuorisopalveluiden piiriin. JOPO- toiminnan tarkoituksena on tukea nuoria saamaan peruskoulunsa päätökseen ja ehkäistä koulutuksesta poisjäämistä peruskoulun jälkeen. Toiminta tapahtuu perusopetuksen yhteydessä, mutta työskentelymuodoissa on otettu käyttöön joustavia toimintamalleja ja opetusta sovitetaan oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja tilanteisiin. Toiminnassa tehostetaan moniammatillista, eri organisaatioiden yhteistyötä, johon osallistuvat peruskoulut, kuntien nuoris- ja sosiaali- ja terveystoimi sekä ammatilliset

oppilaitokset, lukiot ja mahdollisesti nuorten työpajat (Numminen & Ouakrim-Soivio 2007).

Kuva 1. Kasvatus- ja sivistystoimen rakenne ja päätöksenteon kuvaus.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa ja kehittää yhteisöllisyyttä lujittavia, osallistavia ja sosiaalisesti vahvistavia toimintoja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Nuorisotyö tukee nuorten kasvua itsenäisiksi ja vastuullisiksi aikuisiksi. Tuusulan Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä nuoren kasvua itsenäiseen ja vastuulliseen aikuisuuteen. Tehtävänä on myös tukea nuoria työ- ja koulutuspaikkojen saamisessa sekä luoda edellytyksiä nuorten yhteisölliselle kasvuille ja monipuoliselle nuorisokulttuurille. Tuusulan Nuorisopalvelut tuottaa palveluita ihmisläheisestä, tavoitteellisesta ja tehokkaasti sekä tukee kuntalaisten omaehtoista toimintaa (Tuusulan Nuorisopalveluiden kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet 2013).

Strategiassa olevasta toiminta-ajatuksesta voi poimia kaksi kohtaa alueellisen nuorisotyön kehittämistä ajatellen: puhutaan palveluiden tuottamisesta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa sekä kodin ja koulun kasvatustyön tukemisesta. Mielestäni nämä asiat on tavoitteissa esitetty melko suurpiirteisesti ja kenties onkin hyvä, että alueellisen työn kehittämiseksi jätetään liikkumavaraa toimia tarkoituksen mukaisesti, kulloisenkin alueen ominaistarpeet sekä verkostot huomioiden.

Tuusulan nuori kasvaa itsenäiseksi ja vastuulliseksi aikuiseksi turvallisessa ja osallistavassa yhteisössä. Nuorille tarjotaan monipuolisia ja ajanmukaisia palveluita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tälle tavoitteelle on asetettu kriittiset menestystekijät neljästä näkökulmasta: asiakas ja kuntalainen, uudistuminen ja oppiminen, toimintaperiaatteet ja -rakenteet, sekä henkilöstö ja talous. Kriittiset menestystekijät ovat strategisia päämääriä, jotka vastaavat kysymykseen, missä asioissa organisaation on ehdottomasti onnistuttava, jotta se toteuttaa toiminta-ajatustaan ja etenee visionsa suuntaan pitkällä aikavälillä (Tuusulan Nuorisopalveluiden kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet 2013).

Seuraavasta, Tuusulan kunnan ”Visio 2020” -kuvioista voi opinnäytetyön aiheen kannalta nostaa esiin muun muassa lisäarvon saamisen strategisista kumppanuuksista sekä uusien toimintatapojen käyttöönottamisen kuntapalvelujen tarjonnassa.

Kuva 2. Kunnan Visio 2020. Tavoitteita ohjaavat kriittiset menestystekijät.

5.2 Alueellinen nuorisotyö Tuusulassa

Alueellisen nuorisotyön pääkohderyhmä on 13 -17-v. tuusulalaiset nuoret. Työ on ennaltaehkäisevää ja kaikkien kunnan nuorisotalojen toiminta on täysin päihteetöntä. Esimerkiksi Kellokosken nuorisotalolla pyritään muun muassa yhteisillä säännöillä ja mielekkäällä toiminnalla yhteisöllisyyden, tasa-arvoisuuden, suvaitsevaisuuden sekä nuorten osallisuuden lisääntymiseen. Tämä näkyy tavoitteena toteuttaa nuorilta itseltään nousevat ideat, esimerkiksi talon toimintoihin tai alueeseen liittyvät aloitteet. Nuorten itsensä toteuttamissa toiminnoissa työntekijät toimivat tukijoina ja mahdollistajina, itse käytännön toteutuksen jäädessä nuorille.

Alueellisen nuorisotyön nuorisotalot toimivat Tuusulassa viidellä eri alueella: Hyrylässä, Lahelassa, Riihikalliossa, Jokelassa sekä Kellokoskella. Myös Mattilan alueella

järjestetään nuorisotalotoimintaa kahtena iltana viikossa. Vaikka virallinen termi yksikölle on alueellinen nuorisotyö, kuulee usein puhuttavan ”talotyöstä” ja ”talotyöntekijöistä.” Nuorisotalotyön lisäksi alueilla pyritään tekemään yhteistyötä mm. alueiden koulujen kanssa. Eri alueiden nuorisotyöntekijät tekevät myös keskenään yhteistyötä, esimerkiksi Nuorisopalveluiden järjestämissä tapahtumissa. Myös kesäisin järjestettävät leirit suunnitellaan ja toteutetaan yhteisvastuullisesti. Työntekijävaihtoa tehdään, mikäli jollain talolla on illoissa henkilökunta pulaa.

Eri kunnissa moniammatillisen yhteistyön muodot vaihtelevat ja tiimien muodostamiseen vaikuttavat paikalliset näkemykset ja käytännön työskentelymahdollisuudet (Aaltonen ym. 2003, 107 -108). Tämän olen voinut itsekin nuorisotyössä todeta ja resurssit on mielestäni yksi vaikuttava tekijä moniammatillisessa työskentelyssä. Pääsääntöisesti Tuusulan nuorisotaloilla on vain yksi täysipäiväinen, vakituinen nuorisohjaaja. Loput työtiimistä koostuu kerho-ohjaajista vaihtelevin työtuntimääriin, oppisopimusopiskelijoista tai harjoittelijoista (joita ei voida laskea varsinaiseen, vastuulliseen työyhteisöön). Koska julkisella rahoituksella toimivan nuorisotyön voimavarojen ei voi olettaa merkittävästi tulevaisuudessakaan kasvavan, on tärkeää tehdä työtä hyvin kohdentaen ja voimavaroja yhdistäen (Sarha 2005, 36). Näin voisi olettaa muillakin julkisen hallinnon aloilla olevan, joten yhteistyön ja voimien yhdistämisen tarve ei liity pelkästään nuorisotyöhön.

Myös henkilöstön vaihtuvuus Tuusulassa on merkittävää. Koska kyseessä on usein määrä- tai osa-aikaisia työsuhteita (kerho-ohjaajat, oppisopimusopiskelijat) vaihtuvuutta tapahtuu usein. Esimerkiksi osa-aikaisten ohjaajien saadessa täysipäiväisen työpaikan, joudutaan käynnistämään uusi rekrytointi. Tämä tosiasia luo oman haasteensa alueellista nuorisotyötä kehitettäessä, sillä vakituisen työntekijän vastuulla on muiden tehtävien lisäksi myös uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja nuorisotalotyön toimivuuden varmistaminen. Mikäli vakituisia, koulutettuja ohjaajia olisi enemmän, pystyisi vastuu-alueiden jakamisen myötä myös alueelliseen työhön panostamaan paremmin.

5.3 Yhtenäisiä käytäntöjä alueellisessa nuorisotyössä

Syksyllä 2012 Tuusulan Nuorisopalveluissa otettiin kaikilla alueilla käyttöön nuorisotalojen asiakkaille pakollinen jäsenkortti (aiemmin kortti on ollut vapaaehtoinen). Käytännön yhtenä tärkeimpänä tavoitteena on ollut parantaa nuorisotyöntekijöiden ja huoltajien välistä yhteydenpitoa sekä yhteistyötä. Tähän mennessä yhteydet vanhempiin ovat olleet vähäisiä, mutta jäsenkortin edellytyksenä olevan perustietolomakkeen käyttöönotto on jo nyt auttanut yhteyksien luomisessa koteihin. Yhteiseksi käytännöksi on määritelty, että jokaisen jäsenkortin hankkineen nuoren huoltajille soimitaan puhelu, jossa kerrotaan toiminnasta ja kysytään vanhempien toiveista nuorisotyön suuntaan. Ainakin Kellokoskella vanhemmat ovat ottaneet uuden käytännön positiivisesti vastaan ja ensivaikutelma on se, että puheluiden kautta yhteys koteihin on avattu. Päätöksen jäsenkortin pakollisuudesta teki Tuusulan nuorisolautakunta vuonna 2012.

Vertailun vuoksi, Helsingin Nuorisoasiankeskuksella on jo vuosia ollut toimintaan osallistumisen ehtona perustietolomakkeen palauttaminen ja jäsenkortin hankkiminen. Tämä on toiminnan perusedellytyksiä, jotta haasteellisella yhteistyöllä nuorisotyön ja kodin välillä olisi edellytyksiä onnistua. Myös turvallisuuden ym. kannalta vähintään perustiedot nuoresta ovat tärkeitä kun kyseessä on pääsääntöisesti alaikäisiä asiakkaita. Tämä toimintamalli on Helsingissä hahmottanut myös nuorille nuorisohjaajien ammatillista roolia siinä mielessä, että nuorisohjaajat ovat tarvittaessa yhteydessä kotiin. Mielestäni tämä toimii myös ennaltaehkäisevänä ja rauhoittavana tekijänä nuorisotaloilla sekä alueella.

Tuusulan Nuorisopalveluiden jokaisella alueella on velvollisuus toteuttaa 7. luokkien ryhmätykset syksyisin. Ryhmätykset tehdään yhteistyössä alueiden yläasteen koulujen kanssa. Myös muita tahoja, kuten seurakunta on osallistunut ryhmätyksiin. Ryhmätyksiin osallistuvat myös kohdennetun nuorisotyön erityisnuorisotyöntekijät. Tuusulan nuorisolautakunta on määritellyt ryhmätykset osaksi alueellista nuorisotyötä. Kellokoskella syksyn 2013 ryhmätykset on sovittu toteutettavaksi nuorisotoimen

ja yläasteen yhteistyönä. Aiemmasta poiketen, tulemme järjestämään ryhmätykset nuorisotalolla, jotta ne toimivat samalla toimintamme markkinointina koululaisille.

5.4 Kohdennettu nuorisotyö

Kohdennetun nuorisotyön alaisuudessa toimii kaksi erityisnuorisotyöntekijää sekä johtava erityisnuorisotyöntekijä. Myös JOPO- toiminnan ohjaaja kuuluu kohdennetun nuorisotyön henkilöstöön. Nuorisotalotyöstä poiketen, kohdennettu nuorisotyö keskittyy enemmän yksilötyöhön, he muun muassa pyrkivät tukemaan ja auttamaan potentiaalisia koulupudokkaita ja ovat tällä hetkellä kouluissa näkyvämmiin esillä, kuin ns. talotyöntekijät. Näin ollen erityisnuorisotyöntekijät tekevät säännöllisempää koulu yhteistyötä ja kuuluvat laajemmin erilaisiin alueiden verkostoihin.

Keväällä 2013 kohdennetun nuorisotyön toimenkuvaan on lisätty Starttipajatoiminta. Toiminta on aloitettu huhtikuussa, ohjauspolut on suunniteltu ja ne pyritään vuoden aikana vakiinnuttamaan. Kevään aikana myös kuvataan kohdennetun nuorisotyön prosessi, joka tehdään nuorisotakuun näkökulmasta. Prosessikuvauksessa tuodaan esiin mm. JOPO - toiminnan yhteys niin nuorisotakuuseen kuin nuorisopalveluihinkin.

Koulu yhteistyöstä toimintasuunnitelmassa todetaan, että JOPO – toiminnan ja nuorisotyön tavoitteita yhtenäistetään: JOPO – toimintaa toteuttavien koulujen kanssa käydään kevään aikana neuvottelut ja luodaan niiden pohjalta kouluille ja nuorisotyölle sopiva mallinnus toimintojen yhtymä kohdista. Kaikille yläkouluille tarjotaan suunnitelman mukaan tasapuolisesti kohdennetun nuorisotyön palveluita. Kohdennetun nuorisotyön resurssia tarjotaan myös kouluille, joilla ei ole JOPO – toimintaa entisten mallien mukaan (Tuusulan kunnan kohdennetun nuorisotyön toimintasuunnitelma 2013)

Myös nuorisotalon henkilökunnan kanssa erityisnuorisotyöntekijät tekevät yhteistyötä, etenkin kun osa asiakkuuksista on yhteisiä. Kellokoskella tapaamiseni erityisnuo-

risotyöntekijän kanssa ovat lähes viikoittaisia, molempien työtehtävistä ja aikatauluis-
ta riippuen. Näissä tapaamisissa käsitellään usein sen hetkisiä alueen ilmiöitä ja yk-
sittäisten nuorten elämäntilanteita. Erityisnuorisotekijä näkyy mahdollisuuksiensa
mukaan myös nuorisotalon illoissa. Tämän koen hyvänä, koska näin nuoret saavat
myös vapaa-aikanaan hänen osaamisensa käyttöönsä. Aiemmin toteutimme yhteis-
työssä myös nuorille suunnattua verkkopalvelua, jossa olimme erityisnuorisotyönteki-
jän kanssa työparina nuorille suunnatussa chatissa. Tämä palvelu loppui puolen
vuoden kokeilun jälkeen, koska ainakaan kokeilussa muodossa palvelu ei mainitta-
vammin tuusulalaisia nuoria tavoittanut.

Henkilökohtaisesti koen yhteistyön erityisnuorisotyöntekijöiden kanssa erittäin he-
delmälliseksi, koska heillä on omaa erityisosaamistaan kuten myös laajasti yhteyksiä
alueen eri toimijoihin ja verkostoihin. Tämä linkki on osoittautunut itselleni tärkeäksi,
sillä uutena tekijänä alueella, erityisnuorisotyöntekijä on esitellyt minua tuntemilleen
toimijoille sekä tehnyt osaltaan nuorisotyöllisiä toimintatapoja alueella tutuksi. Tämä
on helpottanut oman työni ja persoonani tunnetuksi tekemistä alueella. Erityisnuori-
sotyöntekijöillä on myös osaamisalueita, joita voin hyödyntää työssäni. Esimerkiksi
päihdetyössä ja seksuaalikasvatuksessa heillä on vahva osaaminen, jota voi hyödyn-
tää esimerkiksi nuorisotalon valistusteemoja suunniteltaessa. Näin ollen koen konsul-
taatit erityisnuorisotyöntekijöiden kanssa hedelmällisiksi ja samalla he itse saavat
nuorista tietoa nuorisotalotyön näkökulmasta.

5.5 Alueellisen nuorisotyön verkostot Tuusulassa

Tein moniammatillisuuteen ja verkostoihin liittyen kyselyn (liite1) Tuusulan Nuoriso-
palveluiden eri toimipaikkojen nuoriso-ohjaajille. Lähetin kyselyn kaikille viidelle nu-
orisotalolle, joista vastauksen sain neljältä. Kellokosken osalta koin hyödyllisemmäksi,
että kyselyyn vastaa toinen työntekijä.

Kyselyn ensimmäisessä osassa kysyttiin eri alueiden (Lahela, Kellokoski, Riihikallio, Hyrylä ja Jokela) yhteistyötahoista, jotka oli rajattu seuraaviin: koulu(t), huoltajat, järjestöt, seurakunta, lastensuojelu, poliisi, Perhelinkki, kohdennettu nuorisotyö ja muut.

Toisessa osassa kysyttiin kunkin alueen ja työn näkökulmasta hyödyllisimmiksi koetut yhteistyötahot ja -muodot (max3). Kyselyssä en pyytänyt laittamaan näitä tärkeysjärjestykseen.

Vastauksista nousi esille muun muassa se, että jokainen vastanneista nuorisohjaajista (4) koki koulun kolmen tärkeimmän yhteistyötahon joukkoon. Huoltajat nähtiin kolmen tärkeimmän joukossa kolmessa vastauksessa (Riihikallio, Kellokoski, Lahela). Kohdennettu nuorisotyö valittiin kolmen tärkeimmän kumppanin joukkoon kahdessa vastauksessa (Riihikallion Kertsi ja Hyrylän Mesta). Järjestö (Kellokosken Nuorkka), kirjasto (Lahelan Terttu), ja poliisi (Hyrylän Mesta) koettiin mainituissa paikoissa kolmen tärkeimmän kumppanin joukkoon.

Kyselyjen pohjalta voi nostaa esille muun muassa sen, että kaikissa saamissani vastauksissa koulu koetaan kolmen tärkeimmän yhteistyötahon joukkoon. Kolmessa vastauksessa korostettiin koulun ja nuorisotyön yhteisiä asiakkuuksia (Mesta, Terttu, Kertsi). Riihikallion ja Lahelan vastauksissa mainittiin koulu tärkeänä kumppanina nimenomaan kasvatuksellisuuden näkökulmasta. Yhteistyön kuvauksissa, kaikissa vastauksissa mainittiin 7. luokkien ryhmätykset. Kahdessa vastauksessa (Mesta ja Kertsi) todettiin koulujen käyttävän nuorisotalojen tiloja toiminnassaan. Vain yhdessä vastauksessa (Terttu) todettiin nuorisohjaajan olevan säännöllisesti, kerran viikossa, koululla läsnä.

Ainoastaan Hyrylän Mestan vastauksessa poliisi oli mainittu tärkeimpien kumppaneiden joukossa. Vastauksessa todettiin poliisin olevan välttämätön yhteistyötaho. Yhteistyön kuvauksessa todettiin, että poliisi käy Mestalla noin kerran kuukaudessa ja lisäksi heitä kutsutaan joskus paikalle häiriötilanteiden tiimoilta. Vastausten perus-

teella Mesta on nuorisotaloista ainoa, jossa poliisi käy säännöllisesti muussakin kuin interventio mielessä.

Järjestö(t) esiintyy kolmen tärkeimmän yhteistyökumppanin kohdalla vain Kellokosken vastauksessa. Tämä viittaa paikallisen Lions Clubin naisjaoston kanssa tehtävään yhteistyöhön, josta kuvaus myöhemmin.

Huomion kiinnitti myös Lahelan Tertun ohjaajan vastaus, jossa kirjasto koettiin tärkeimpien kumppaneiden joukkoon. Perusteluna oli muun muassa toiminnan näkyvyys muillekin kuntalaisille kuin nuorille ja että yhteistyömuoto kuvastaa Nuorisopalveluiden toiminnan monipuolisuutta. Vastauksessa myös todettiin, että kirjastossa tehtävä nuorisotyö luo uusia kontakteja nuoriin, jotka eivät näy nuorisotalon asiakaskunnassa. Vastannut nuoriso-ohjaaja lisäsi vastauksessaan, että hän kokee alueelliselle nuorisotyölle tärkeäksi sen, että kohdataan nuorisotalon ulkopuolella niitäkin nuoria, jotka eivät nuorisotalolla käy.

Yhteistyön kuvauksessa nuoriso-ohjaaja kertoo, että Lahelan nuorisotalo Tertulta on kerran viikossa ohjaaja toteuttamassa jalkautettua nuorisotila Einaria kirjaston tiloissa. Toiminnan pääkohderyhmänä on kirjastolla koulun jälkeistä aikaa viettävät nuoret, joista välillä on koitunut kirjastolle hankaluuksia.

Lastensuojelun osalta kaikissa neljässä vastauslomakkeessa mainittiin (lastensuojelu) ilmoituksen tekeminen tarvittaessa. Vastauksista voi mielestäni päätellä, että alueellisen nuorisotyön ja lastensuojelun yhteistyö Tuusulassa rajoittuu tähän.

6 KELLOKOSKI

Kellokoskella on asukkaita noin 4600 ja sen valttina on perinteikäs ruukkimiljö Keravanjoen varrella (Joensivu 2012). Kellokosken taajama sijaitsee pohjoisessa Tuusulassa, aivan Järvenpään ja Mäntsälän rajapinnoilla. Tämä maantieteellinen seikka luo alueelle ominaispiirteensä, sillä osa yläasteikäisistä nuorista saattaa esimerkiksi asua Mäntsälän kunnan puolella, mutta käydä koulua Tuusulan puolella Kellokoskella tai toisin päin. Tämä vaikuttaa alueellisen nuorisotyön näkökulmasta muun muassa siihen, että vaikka merkittävä osa nuorisotalon asiakkaista tulee paikalliselta yläasteelta, ei Kellokosken alueella tulevaisuudessa tehtävä kouluyhteistyö tavoita läheskään kaikkia pääkohderyhmämme nuoria. Mahdollisuus yhteistyön tekemiseen toisen kunnan koulujen kanssa on nykyjärjestelmässä lähes mahdotonta.

6.1 Nuorisotyön taustaa Kellokoskella

Koska Kellokosken nuorisotalolta en ole löytänyt dokumentaatiota itse talolla tai alueella tehdystä nuorisotyöstä, olen joutunut luomaan kuvan menneestä käymieni keskustelujen pohjalta, joita olen käynyt tällä hetkellä pisimpään alueella työskennelleiden erityisnuorisotyöntekijän sekä oppisopimusopiskelijana talolla toimivan ohjaajan kanssa. Dokumenttien puuttumisesta olen tehnyt myös sen johtopäätöksen, että toiminta on keskittynyt pääasiallisesti nuorisotalotyöhön, eikä esimerkiksi yhteistyöhankkeita ole historiassa juurikaan tehty tai ainakaan niitä ei ole koettu tarpeelliseksi dokumentoida. Käymäni keskustelut alueella itseäni pidempään työskennelleiden kanssa, ovat vahvistaneet tätä käsitystä (Jumppanen, Suikeli 2013).

Kellokosken nuorisotalo on toiminut alueella noin 40 vuotta ja nuorisotyö on vahvasti profiloitunut tietyssä kiinteistössä tehtävään nuorisotalotyöhön. Joitakin, satunnaisia yhteyksiä on pidetty myös alueen muihin toimijoihin, mutta alueelle ei ole syntynyt – tai ei ole koettu tarpeelliseksi synnyttää - rakenteita, jossa nuorten kanssa työskentelevät ammattilaiset tekisivät säännöllistä yhteistyötä, säännöllisistä kokoontumisista

puhumattakaan. Vaikka nuorisotalon asiakkaista valtaosa on aina tullut paikallisista kouluista, ei esimerkiksi yläasteen koulun kanssa ole nähty tarpeelliseksi tehdä säännöllistä yhteistyötä, esimerkiksi yhteisiä asiakkaita koskevien tietojen vaihtamisen muodossa (Jumppanen, Suikeli 2013).

Yhteistyö koulun kanssa on toistaiseksi rajoittunut lähinnä syksyisin järjestettäviin 7.-luokkien ryhmäyttämisiin ja tässäkin ei mielestäni ole toteutunut yhteistyö sanan varsinaisessa merkityksessä, vaan nuorisotyöntekijä(t) ovat tietojeni mukaan olleet lähinnä toteuttajia ja ryhmäyttämisten järjestäjiä. Laajemman, alueellisesti nähtävän ja tehtävän nuorisotyön puuttumiseen Kellokoskelta luulen merkittävästi vaikuttaneen myös sen, että edeltäjäni oli toiminut alueen nuorisotalon toiminnasta vastaavana ohjaajana jo 1970-luvulta asti. Koska moniammatillisen yhteistyön käsite vakiintui Suomessa vasta 1990-luvulla (Isoherranen 2008, 33) on luonnollistakin, että nykykäsitteitys nuorisotyöstä laajempaa kokonaisuutena, poikkeaa aiempien vuosikymmenien käsityksistä.

Kuten aiemminkin todettua, myös henkilöstöpolitiikan ja resurssit koen yhtenä, merkittävänä tekijänä mahdollisuuksiin tehdä laaja-alaisempaa, alueellista nuorisotyötä Kellokoskella. Kellokosken nuorisotalolla työskentelee yksi, täysipäiväinen ja koulutettu nuoriso-ohjaaja. Muu henkilöstö koostuu oppisopimusopiskelijasta ja kahdesta kerho-ohjaajasta, joista toinen on käytettävissä kahtena, toinen kolmena iltana viikossa. Kerho-ohjaajilla ei ole nuorisoalan koulutusta ja heidän työnsä keskittyy ainoastaan avointen iltojen toimintaan. Ainoalla vakituisella työntekijällä on käytännössä vastuualueinaan lähes kaikki nuorisotalon toiminnalliset ja hallinnolliset asiat, mikä osaltaan rajaa ammatillisia mahdollisuuksia, koska nuorisotalotyö on työn prioriteetti.

Resurssi- ym. ongelmista huolimatta, alueellisen yhteistyön tekemisessä mielestäni tärkeintä on toimijoiden tahtotila muiden kanssa toimimiseen. Mikäli ammattilaiset aidosti haluavat Kellokoskella yhdistää rajallisia voimavarojaan, on siihen aika- tai henkilöstöresurssi pulasta huolimatta mielestäni mahdollisuuksia, kunhan toiminta suunnitellaan realistisesti, kaikkien tahojen realiteetit sekä työn priorisoinnit huomioi-

den. Koska moniammatillisen yhteistyön kehittämisessä on paljolti kyse ihmisten asenteista ja tahdosta uudistaa toimintaa (Nurminen 2008, 183) näenkin yhdeksi haasteeksi poisoppimisen yksinään tekemisen kulttuurista. Luulen tämän tilanteen myös Kellokoskella tulevaisuudessa paranevan, kunhan alueen toimijat tulevat toisilleen tutuiksi ja heillä on tietoisuus toisistaan sekä yhteinen ymmärrys yhteistyön mahdollisuuksista.

6.2 Potentiaaliset kumppanit Kellokoskella

Alueella ei omasta ja työni näkökulmasta toimi tällä hetkellä yhtään varsinaista ammattiverkostoa, vaan yhteistoiminta on melko hajanaista ja satunnaista tai se ei varsinaisesti palvele alueen nuorisotyötä tai sen työn kohteena olevia alueen nuoria. Seuraavassa kuvaan alueellisen nuorisotyön kannalta potentiaalisimpia yhteistyökumppaneita ja tahoja sekä nykyisiä työmuotoja.

Perhelinkki

Perhelinkki on perhetyön moniammatillinen yhteistyöverkosto. Perhelinkin kokouksia järjestetään Hyrylän, Kellokosken ja Jokelan alueella kullakin noin kerran kuukaudessa, jolloin asiakkaat voivat tulla tapaamaan oman alueensa Perhelinkin jäseniä. Perhelinkki toimii aina yhteistyössä perheen kanssa. Perhelinkki tarjoaa asiakkaalle palveluita erilaisissa elämäntilanteissa, joissa perheet kokevat tarvitsevansa ulkopuolista tukea. Perhelinkki tarjoaa mahdollisuuden tavata samalla kertaa useita työntekijöitä ja saada kokonaisvaltaista sekä joustavaa palvelua. Asiakas saa myös tietoa alueen peruspalveluista, ryhmistä ja muista tukipalveluista (Tuusulan kunta 2012)

Perhelinkki on rakenteeltaan Kellokosken tämän hetkisistä yhteistyömuodoista lähimpänä moniammatillista yhteistyötä sanan varsinaisessa merkityksessä. Tapaami-

set ovat säännöllisiä, kokoukset dokumentoidaan pöytäkirjan muodossa ja osallistujia Perhelinkissä on monelta eri ammattitaholta.

Nuorisotyön näkökulmasta en sitä kuitenkaan nykymuodossaan koe omaa työtäni tai kohderyhmääni palvelevaksi. Ainakin niissä kokouksissa joissa itse olen ollut läsnä, keskustelu keskittyy usein asioihin, joilla ei alueellisen nuorisotyön kannalta ole juuri merkitystä. Tähän yksi syy on siinä, että osallistujia on esimerkiksi terveyden huollosta, varhaiskasvatuksesta ja seurakunnasta, jolloin keskustelu usein koskee varhaiskasvatusta tai esimerkiksi jonkin yksittäisen perheen tilannetta. Keskustelu keskittyy usein jonkun tahon tai työntekijän kiireisiin ja voimavarojen puutteeseen. Tämän seurauksena kokoukset muistuttavat enemmän työnohjauksellista tilannetta kuin kaikki toimijat huomioivaa moniammatillista keskustelua. Pitää kuitenkin korostaa, että kunnan määritelmien mukaan nuorisotyön varsinaisena edustajana Perhelinkissä toimii alueen erityisnuorisotyöntekijä. Näin ollen hänen varajäsenenään en osallistu ryhmän jokaiseen tapaamiseen.

Perhetukikeskus

Perhetukikeskus on Tuusulan kunnan sosiaalitoimen yksikkö, joka pitää sisällään muun muassa lastensuojelun huostaanotto-yksiköitä. Yhteistyötahoja kartoittaessani, olin aiheen tiimoilta yhteydessä Kotorannan lastenkotiin. Tämä siksi, että kyseisen osaston asiakkaat kuuluvat ikänsä puolesta samaan pääkohderyhmään alueellisen nuorisotyön kanssa.

Kotoranta on pitkäaikaista lastenkotipalvelua tarjoava yksikkö. Lastenkodissa on seitsemän paikkaa, joista kaksi on tarkoitettu itsenäistyvälle nuorelle lastenkotirakennuksen yhteydessä olevissa itsenäistymisasunnoissa. Perhetukikeskuksessa tarjotaan sovitusti nuorten jälkihuoltoa ja käytettävissä on nuorten tukiasunto (Tuusulan kunta, 2012).

Ensivaikutelma Kotorannan henkilöstön yhteistyöhalusta nuorisotoimen kanssa oli positiivinen: jo ensimmäisen soittamani puhelun aikana heidän taholtaan todettiin, että mielellään keskustelisivat kanssani mahdollisista yhteistyömuodoista, etenkin kun heillä on asiakkaita myös Kellokoskelta. Samalla kertaa he kutsuivat minut tapaamiseen Kotorantaan, jotta voimme tutustua ja suunnitella yhteistyötä samalla kun pääsen tutustumaan heidän puitteisiinsa.

Tapaaminen järjestettiin Tuusulan Hyrylässä sijaitsevassa Kotorannassa. Heidän puoleltaan keskusteluun osallistui kaksi osaston ohjaajaa. Pyynnöstäni palaveriin osallistui lisäksi erityisnuorisotyöntekijä, jonka työaluetta Pohjois-Tuusula niin ikään on. Keskustelu oli alusta asti hyvin avointa ja myös ensimmäisiä yhteistyön muotoja saatiin sovittua.

Kysyessäni Kotorannan ohjaajilta aiemmasta yhteistyöstä nuorisotoimen kanssa, he molemmat hetken mietittyään totesivat, että sellaista ei heidän työskentely aikanaan varsinaisesti ole tehty (toinen ohjaajista kertoi olleensa jo 40 vuotta Tuusulan lastensuojelussa töissä). He tiesivät Hyrylän nuorisotalo Mestan sijainnin, mutta esimerkiksi nuorisotalojen aukioloajoista tai toiminnasta heillä ei ollut tietoa. He toivoivat, että jatkossa lähettäisimme toiminnastamme, kuten erityistapahtumista ja aukioloajoistamme tietoa, jotta he voisivat markkinoida osastonsa asiakkaille tarjoamiamme palveluita. Itse lupasin Kellokosken osalta informaatiota toimittaa, minkä lisäksi lupasin välittää tämän toiveen myös muiden alueiden nuoriso-ohjaajille sekä esimiehilleni.

Heidän yhteistyötoiveistaan jatkaessani, toinen Kotorannan ohjaajista totesi, että toivoisi keskustelun ja yhteydenpidon välillämme olevan avointa ja tarkoituksenmukaista eikä yhteistyötä tehtäisi vain sen itsensä vuoksi. Kuten todettua, keskustelu jo ensitapaamisella oli niin avointa kuin se kyseisellä hetkellä ylipäätään oli mahdollista (palaverimme aikana mm. yksi osaston nuorista käyskenteli lähistöllä uteliaana vierasta ja istuipa lopuksi kahville samaan pöytään juttelemaan kanssamme). Kotorannan ohjaajat olivat muun muassa hyvin tietoisia Kellokoskella viime aikoina nuorison keskuudessa päätään nostaneen huumeiden käytön osalta. Omasta näkökulmastaan

he kokivat sen jo melko laajana, huolestuttavana ilmiönä ja tarkoituksenmukaisen päihdevalistuksen tarpeesta alueella olimme yhtä mieltä (Juutilainen, Rumbin 2013)

Kellokosken yläaste ja lukio

Kuten usein nuorisotyössä, myös Kellokoskella valtaosa nuorisotalon asiakkaista tulee paikalliselta yläasteelta. Näin ollen koulu on kenties tärkein yhteistyökumppanimme alueellisen nuorisotyön työn kehittämisessä. Aiemmin on esimerkiksi 7. luokkien ryhmätykset toteutettu yhteistyössä yläasteen sekä paikallisen seurakunnan kanssa. Yhteistyö on käsitykseni mukaan rajoittunut satunnaisiin tapahtumiin, eikä esimerkiksi säännöllisiä tapaamisia tai kokouksia ole nuorisotyöntekijän ja koulun välillä ollut. On luonnollista, että nuorisotyöntekijän rooli koulussa alkaa hahmottua yhteistyökumppaneille vain kokemusten kautta (Sarha 2005, 34) ja tästä syystä on myös itseni oltava aloitteellinen koulun suuntaan. Koska alueen aiempi nuorisotyöntekijä ei ole kovin aktiivinen koulun suuntaan ollut, on selvää, että pohjatyö on aloitettava lähes alusta ja pyrkiä omalla aktiivisuudella tekemään itsensä ja työnsä tunnetuksi koululla.

Alueellisen nuorisotyön ja paikallisen yläasteen välisen yhteistyön käynnistämisen merkeissä, tapasin Kellokosken yläasteen kuraattorin (rehtori ei päässyt paikalle, vaikka esitin tapaamispyynnön myös hänelle). Kysyin häneltä mm. koulun toiveista ja tarpeista itseni sekä nuorisotyön suuntaan. Ainakaan vielä, esille ei noussut varsinaisia moniammatillisia työmuotoja tai projekteja, mutta toki yksittäisiä ajatuksia, kuten syksyn ryhmäyttämisten kehittäminen ja toteuttaminen yhteistyössä nousivat esille. Sovimme toteuttavamme ryhmätykset tällä kertaa keskenämme nuorisotalolla. Aiemmin ne on kuraattorin mukaan toteutettu yhteistyössä seurakunnan kanssa leirikeskuksessa Rusutjärvellä.

Päihdevalistuksen yhteinen suunnitteleminen oli agendalla, koska alueella on viime aikoina havaittu lisääntyvää huumeidenkäyttöä nuorison keskuudessa. Myös aiemmin toimineiden pienryhmä- tai kerhotoiminnan uudelleen käynnistäminen esiintyivät

keskustelussamme. Esimerkiksi oma osallistumiseni oppilashuoltoryhmään tai muihin alueen työryhmiin, ei ainakaan vielä noussut keskustelussa esille (Pesu 2013).

Aloitettuani työskentelyn Kellokoskella tammikuussa 2012, ensimmäinen havaitsemani yläasteen kanssa tehtävä yhteistyömuoto, pienryhmätoiminta, oli jo käynnissä. Pienryhmä oli koottu koulun toiveista ja tarpeista lähtöisin, sillä koululta oli ilmoitettu ja määritelty ryhmään nuoria, jotka heidän näkökulmastaan olivat sosiaalisen- ym. vahvistamisen tarpeessa. Neljällä ryhmään ohjatulla nuorella, oli vaikeuksia mm. sosiaalisissa tilanteissa ja heillä oli esimerkiksi vaikeuksia päästä mukaan nuorten ryhmiin ja he kaikki olivat persoonansa, ulkonäkönsä tai käyttäytymisensä perusteella ns. ”erilaisia nuoria” jotka jokainen tavallaan erottuivat massasta. Muun muassa näiden havaintojen perusteella koulun taholta heidät oli koettu syrjäytymisen riskiryhmään.

Kyseinen pienryhmä toimi lukuvuoden 2012 loppuun asti ja omasta näkökulmastani merkillepantavaa oli se, että pienryhmätoiminnan toteutti nuorisotalon henkilökunta, yhteistyössä alueen erityisnuorisotyöntekijän kanssa. Pienryhmätoiminnan toiminnalliset hetket järjestettiin viikoittain torstaisin (joka oli nuorisotalolla varattu pienryhmätoiminnalle) ja ainakaan sinä aikana kun itse olin toimintaa toteuttamassa, ei koululta kukaan osallistunut pienryhmätoimintaan, joka kuitenkin toteutettiin heidän toiveistaan lähtöisin.

Nuorisotyöntekijät ovat osallistuneet myös yläasteella järjestettäviin nuorisovaltuustovaaleihin. Työntekijöiden roolina on ollut toteuttaa äänestystilaisuus, jossa kaikki tuusulalaiset yläasteikäiset voivat äänestää ehdokastaan valtuustoon. Varsinaisesta moniammatillisesta yhteistyöstä ei tässäkään kohtaa voida puhua, mutta tilaisuus on nuoriso-ohjaajille yksi mahdollisuus tehdä itseään tutuksi alueen koululaisille.

Henkilökohtaisesti oletan, että laajemman yhteistyön käynnistämistä vaikeuksiin vaikuttaa alueen nuorisotyön vahvan nuorisotaloon profiloitumisen lisäksi myös se, että olen työskennellyt Kellokoskella verrattain vähän aikaa enkä ole henkilönä ja toimijana vielä kovin tuttu alueen muille toimijoille. Myös itsekriittisyyteen koulu-yhteistyöstä

puhuttaessa on syytä, sillä en ensimmäisen työvuoteni aikana Kellokoskella ole itsekkään kovin aktiivisesti ollut kouluun yhteydessä tai ollut koulun oppilaille näkyvillä, satunnaisia käyntejäni lukuun ottamatta.

Ruukin koulun ala-aste

Vaikka nuorisotalotyön pääkohderyhmä Tuusulassa on 13 - 17-vuotiaat, myös yhteistyö paikallisen, Ruukin koulun ala-asteen, erityisesti sen kuudensien luokkien opettajien kanssa on mielestäni tulevaisuudessa tärkeää. Syksyllä 2012 tehty markkinointivierailu nykyisiin seiskaluokkiin ei merkittävästi näkynyt nuorisotalon kävijäkunnassa, joten päätimme kohdentaa markkinoinnin jo tänä keväänä kuudesluokkalaisiin.

Tarkoituksenamme on keväällä 2013 luoda aiempaa vahvempi kontakti kuudesluokkalaisiin sekä heidän opettajiinsa. Olemme sähköpostitse, yläasteen kuraattorin välityksellä, esittäneet opettajille toiveen 6. luokkien koulupäivän aikana tehtävästä tutustumiskäynnistä nuorisotalolle. Näin ollen potentiaaliset tulevaisuuden asiakkaamme pääsisivät tutustumaan nuorisotalon henkilökuntaan hyvissä ajoin sekä näkemään myös talon ja sen toiminnot paikan päällä. Lisäksi tavoitteena on, että tällä tavalla myös heidän opettajansa tulisivat tutustumaan ja keskustelemaan toiminnastamme, joka parhaimmillaan loisi pohjaa tuleville kontakteille ja yhteistyölle.

Lions Club ry:n Kellokosken Annat

Lionsjärjestön toiminta perustuu vapaaehtoiseen työhön. Lionien palvelutoiminta kohdistuu nuorisoon, vanhusväestöön, sotien veteraaneihin ja muihin avun tarpeessa oleviin. Lionsjärjestö ei pyri korvaamaan yhteiskunnan peruspalveluja, vaan vapaaehtoistyöllä annetaan apua kohteisiin, jotka jäävät hoitamatta julkisin varoin. Lionsklubin tärkein kiinnostuksen kohde on oma lähialue ja asuinyhteisö, jossa heikompisaisia on paljon (Lions 2011).

Paikallisen Lions Club – naisjaoston Annojen aktiivisuus nuorisotyön suuntaan on ollut kuluneen vuoden ajan innokkaan positiivista, mihin osasyynä saattaa olla se, että joidenkin yhdistyksen jäsenten lapset käyvät säännöllisesti paikallisella nuorisotalolla. Annojen kanssa tehtävä yhteistyö pitää sisällään mm. säännölliset, kerran kuussa toteutettavat kokkausillat, joihin naiset tulevat osallistamaan nuoria ja opettamaan heille ruuanlaiton saloja. Tämän lisäksi, nuorisotyön rajalliset taloudelliset resurssit tuntien, Annat ovat lahjoittaneet nuorisotalolle keittiövälineitä sekä muuta tarpeellista kalustoa, kuten pelikonsolin ohjaimia sekä säkkituoleja.

Kyseinen naisjaosto on ollut innokas tekemään muutakin yhteistyötä kanssamme, muun muassa kutsumalla minut kokouksiinsa tutustumaan järjestönsä toimintaan sekä kertomaan nuorison tilanteesta alueella, paikallisesta nuorisotyöstä sekä tulevaisuuden visioistani sen suhteen. Koska aloite ja mielenkiinto nuorisotyön suuntaan on lähtöisin heidän taholtaan, koen jatkossa tärkeäksi, että myös itse olemme aktiivisia yhteistyössämme, varsinkin koska Annoissa toimii alueen aikuisia eri ammattialoilta ja uskon tämän olevan yksi hyvä yhteistyö- ja tiedotuskanava työllemme ja sen näkyväksi tekemiseksi Kellokosken alueella.

Tämän yhteistyön aikana on jo lyhyellä ajalla voinut havaita (ainakin kyseisen järjestön osalta) että järjestöjen ja yhdistysten toiminta on julkista palvelua joustavampaa. Esimerkiksi julkisella sektorilla vaikuttava byrokratia sekä hierarkisuus ovat toiminnassa vähäisempää. Järjestön toiminnassa vaikuttaa olevan enemmän liikkumavaraa, esimerkiksi toimintansa määrittelemisessä tai vaikkapa hankintojen tekemisessä. Lyhyessä ajassa on tämänkin yhteistyön tiimoilta voinut havaita, että yhteistyökumppaneiden aito innostus nuorten kanssa toimimiseen on tärkeää, etenkin kun ollaan toiminnallisuuden kautta suoraan heihin kontaktissa. Positiivista yhteistyössä on myös se, että Lions Clubin Annat toimivat kanssamme vapaaehtois pohjalta. Tämä näkyy nuorten positiivisena vastaanottona ja siinä, että heille jo tuttuja kokkaushetkiä ja henkilöitä kysytään usein ja odotetaan innolla.

Nuorisotyöntekijän näkökulmasta tämä yhteistyömuoto on mielekäs myös siksi, että Annat toimii Kellokosken nuorisotalolla linjamme mukaisesti. Toiminnassa toteutuu nuorten osallisuus sekä heidän aktivoiminen (eli kaikki halukkaat saavat osallistua, mutta kukaan ei pääse ns. ”valmiiseen pöytään”) ja uuden oppiminen ovat tärkeässä roolissa. Toiminta siis tukee vahvasti tekemäämme kasvatustyötä. Havaintojeni mukaan toiminta näyttäytyy asiakkaillemme esimerkkinä alueen aikuisten yhteistyöstä.

Huomioitavaa yhteistyössä on myös se, että tällä kertaa nimenomaan nuoret ja nuorisotyö hyötty yhteistyöstä.. Tämä perustuu Annojen pyyteettömään hyvántahtoisuuteen sekä haluun vaikuttaa positiivisesti omaan asuinympäristöön ja sen nuoriin. Toki jälleen voi kysyä, onko tässäkin kyseessä yhteistyö sanan varsinaisessa merkityksessä, koska tällä kertaa nuorisotyö on selkeästi saava osapuoli.

Lähipoliisi

Lähipoliisitoiminnan yksi tärkeimmistä kohderyhmistä on pitkään ollut nuoret ja heidän syrjäytymisensä. Perinteisesti poliisi on toiminnassaan painottanut ennalta estävää toimintaa (Järvenpää 2011, 103.) ja ennaltaehkäiseminen on myös nuorisotyön perusteemoja. Tässäkin valossa koen yhteistyön poliisin kanssa tärkeäksi, koska yhteisestä intressistä huolimatta, nuorisotyöntekijän konkreettiset puuttumisen mahdollisuudet, esimerkiksi nuorten päihteiden käytön tai muun ongelmakäyttäytymisen osalta, ovat huomattavasti rajallisemmat kuin poliisilla. Toisaalta tästä syystä nuorisotyöntekijän rooliksi jää usein poliisille tiedottaminen erilaisista ilmiöistä ja tapauksista, kun taas poliisi ei tunnetuista syistä pysty jakamaan tietoa yhtä avoimesti toiseen suuntaan. Koska nuorten ja alueen edun on oltava myös nuoriso-ohjaajan toiminnan taustalla, on mielestäni erityisen tärkeää, että työntekijällä on (mielellään henkilökohmainen) kontakti alueen lähipoliisiin, varsinkin tilanteissa, jotka eivät vaadi välitöntä interventiota, mutta jotka on syytä saattaa poliisin tietoon ja tarvittaessa pyytää poliisilta konsultaatiota, esim. juridisesta näkökulmasta.

Itselläni on nuorisotyön ja lähipoliisin välisestä yhteistyöstä kokemusta lähinnä kahdelta alueelta, jälleen Helsingin Myllypurosta ja Tuusulan Kellokoskelta. Ensiksi mainitsemallani alueella oli nuorisotyöllä joidenkin vuosien ajan hyvä kontakti alueen lähipoliisiin. Hän oli aidosti kiinnostunut nuorista ja heidän kanssaan toimivien tahojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Tämä näkyi mm. siinä, että aika ajoin lähipoliisimme itse ollessa partiossa, he saattoivat viikonloppu-iltaisain yllättäen saapua nuorisotalolle. Poliisit pelasivat vaikkapa pingistä ja keskustelivat nuorten kanssa sekä samalla käynnillä juttelivat alueen asioista ohjaajien kanssa kahvikupin ääressä.

Koska poliisin saapuminen nuorisotalolle herätti alussa nuorten keskuudessa ihmetystä, jopa levottomuutta, konkretisoi poliisien näkyminen mielestäni myös heille yhteistyötämme. Nuoret oppivat samalla, että poliisi voi ilmestyä paikalle positiivisissakin merkeissä eikä aina tarvitse olla kyseessä esimerkiksi rikoksiin liittyvä interventio tms. Lähipoliisitoiminnan tavoitteena on tuottaa turvallisuutta ja pitää yllä turvallisuuden tunnetta (Järvenpää 2011, 99) ja uskoakseni tällaiset välittömät, epäviralliset kohtaamiset lisäsivät myös nuorten tietoisuutta poliisien roolista ja tehtävästä laajemmin. Merkillepantavaa tässä kokemuksessa oli myös se, että nimenomaan poliisin taholta pyydettiin ilmoittamaan heille etukäteen nuorisotalon viikonlopun aukioloista sekä niihin sijoittuvista tapahtumista. Tuolloinen alueellemme nimetty lähipoliisi osallistui mahdollisuuksien mukaan myös alueen ammattilaisverkostoihin, muun muassa kuvaamaan Nuotta-tiimiin. Tuolloin myös hänelle välittyi konkreettista tietoa alueesta. Työryhmän muut jäsenet saivat vastavuoroisesti poliisilta tietoa alueen ilmiöistä ja ongelmista.

Edellinen esimerkki kuvaa myös lähipoliisin henkilökohtaisen tahtotilan (joskin myös poliisilaitoksen organisaatiomuutosten) merkitystä moniammatillisessa yhteistyössä: tuolloisen, suuntaamme aktiivisen lähipoliisin siirryttyä muihin tehtäviin toiselle alueelle, vähenivät alueen nuorisotyöntekijöiden ja poliisin väliset kontaktit huomattavasti. Yhteydenpidot rajoittuivat ajoittaisiin työryhmien kokouksiin, joihin poliisi, kuten eivät kaikki muutkaan aina kiireiltään päässeet paikalle. Näin ollen epävirallisemmat, nuorillekin näkyvät tapaamiset jäivät pois, koska kokoukset joissa on tiukat aikataulut,

useita toimijoita sekä etukäteen määritellyt asialistat, eivät tällaiselle kontaktille ole otollisinta maaperää.

Kellokoskella työskennellessäni, yhteydenpitoi lähipoliisiin on rajoittunut kahteen kontaktiin: ensimmäisen kerran tapasimme paikallisen koulun vanhempainillassa, mutta tuolloinkaan ei varsinaisesta yhteistyöstä ollut kyse, vaan kohtaaminen rajoittui molempien omiin puheenvuoroihin. Toisella kertaa lähestyin lähipoliisia sähköpostitse juridisen ongelma tiimoilta, joka oli ilmennyt verkko-nuorisotyössä. Jälleen on syytä korostaa, että olen työskennellyt alueella vasta vähän aikaa, joten henkilökohtaisen kontaktin puuttuminen on tältäkin osin luonnollista ja vaikka poliisit tunnetusti ovat kiireisiä tehtäviä priorisoidessaan, tulevaisuudessa myös nuorisotyöntekijän on oltava aktiivinen yhteydenpitäjä, mikäli halutaan tehdä henkilöä, nuorisotyötä sekä alueen nuorten asioita tutuksi myös lähipoliisille.

Tähän on mielestäni syytä lisätä, että poliisi itse ei ole nuorisotaloon ollut yhteydessä, vaikka tietoisuus nuorisotalosta ja toiminnasta heillä varmastikin on. Nuorisotalolla pisimpään työskennelleeltä ohjaajalta asiasta kysytyäni, hän kertoi, että poliisia on aiemminkin kutsuttu nuorisotalolla käymään, mutta poliisit eivät ilman varsinaista syytä ole paikalle saapuneet (Jumppanen 2013)

7 LOPUKSI

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa potentiaaliset yhteistyötahot Tuusulan Kellokoskella ja samalla luoda pohjaa alueelliselle nuorisotyölle. Tämä hanke ei vielä varsinaisia, moniammatillisia yhteistyömalleja käynnistänyt, mutta onnistuin sen kautta luomaan yhteyksiä joihinkin toimijoihin. Jälkikäteen ajatellen opinnäytetyön tekeminen toimi ikään kuin ”pelinavaajana”. Prosessilla myös pystyin muille toimijoille perustelemaan yhteydenottoni ja haluni kartoittaa heidän toiveita yhteistyöstä. Opinnäytetyö-prosessi myös aktivoi ja motivoi itseni tarttumaan teemaan sekä viemään sitä eteenpäin melko nopealla aikataululla.

Prosessi osoittautui niin haastavaksi, kuin etukäteen ajattelinkin. Koska pohjatyötä alueelliselle nuorisotyölle ei aiemmin ole tehty, oli toimijoille tuntemattomana henkilönä haastavaa lähteä asiaa esittämään. Pääsääntöisesti toimijat suhtautuivat yhteydenottoihini ja hankkeen kuvaamiseen positiivisesti. Välillä oli aistittavissa myös epäluuloisuutta tai jopa mielenkiinnon puutetta: esimerkiksi asiaani eräässä moniammatillisessa ryhmässä esiteltyäni, ensimmäinen kommentti oli; ”Voi ei, haastatteluja tiedossa!” Tällaisen kommentoinnin päättelin johtuvan omista työkiireistä ja/tai asenteesta nuorisotyötä kohtaan. Tässäkin valossa korostan nuorisotyöntekijöiden omaa, aktiivista roolia ammattinsa ja persoonansa tunnetuksi tekemisessä.

Myös tiedonhankinnan osalta koin prosessin haasteelliseksi etsiessäni kirjallisuutta moniammatillisuuteen, verkostotyöhön ja yhteistyöhön liittyen. Osa opinnäytetyössä käyttämästäni tiedosta on peräisin muilta aloilta, esimerkiksi sosiaalityön tai terveydenhuollon piiristä. Ruohonjuuritason nuorisotyöstä on ylipäätään hankala löytää tutkimuskirjallisuutta (Salasuo 2007, 33) alueellisesta nuorisotyöstä puhumattakaan. Näin ollen olen opinnäytetyössäni käyttänyt mielestäni yleisemmin sovellettavaa tietoa muilta aloilta. Toki syy saattoi olla myös omissa tiedonhankintataidoissa.

Myös muualla kunnassa työskenteleville kollegoilleni teettämäni kysely auttoi hahmottamaan eri alueilla tehtävää työtä. Koska pidempi työkokemukseni sijoittuu Helsinkiin, oli hyödyllistä saada parempi kokonaiskuva Tuusulan kunnallisen nuorisotyön toimintamuodoista ja sen yhteistyökumppaneista. Kysely oli tietoisesti melko suppea, yksinkertainen ja vähätöinen, joten sen ei voi sanoa antaneen täydellistä kuvaa poikikihallinnollisesta yhteistyöstä tuusulalaisessa nuorisotyössä. Sen perusteella voi kuitenkin havaita, että Tuusulassa ei ole varsinaisia moniammatillisia työryhmiä, johon (alueellisen nuorisotyön) ohjaajat säännöllisesti ottaisivat osaa. En tiedä onko Tuusulassa ylipäätään kulttuuria kyseiselle toimintamuodolle, mutta nuorisotyössä yhteistyö nähdäkseni keskittyy enemmän toiminnallisuuteen, alueittain vaihtelevien yhteistyökumppaneiden kanssa. Itselleni tämä jätti kuvan nuorisotyöstä enemmän käytännön toteuttajana, kuin esimerkiksi asiantuntijana verkostoissa.

Alueellisen nuoriso- ja yhteistyön kehittämisen kannalta koen jatkossa tärkeäksi, että nuoriso-ohjaajat tekisivät tiiviimpää yhteistyötä kohdennetun nuorisotyön kanssa. Vaikuttaa siltä, että erityisnuorisotyöntekijät omaavat enemmän yhteistyökumppaneita ja tästä syystä ovat enemmän mukana varsinaisissa verkostoissa. Mikäli yhteistyötä lisättäisiin alueellisen työn kehittämisen näkökulmasta, näkisin sen hyödyttävän myös nuoriso-ohjaajia, jotka tätä kautta saisivat paremmin kontakteja muihin toimijoihin. Ajan myötä alueellisen nuorisotyön ohjaajat tulisivat tutummiksi muille toimijoille, mikä edesauttaisi nuorisotyön profiilin nostamisessa ja työn tärkeyden näkymisessä. Tutuksi tuleminen niin persoonan kuin ammatillisuuden suhteen edesauttaisi ja nopeuttaisi myös moniammatillisiin verkostoihin pääsemistä - mikäli sellaisia alueilla on tai niitä tulevaisuudessa syntyy. Tähän vaikuttaa merkittävästi myös nuoriso-ohjaajien oma tahto olla mukana verkostoissa.

Kellokosken osalta koen yhteistyön jo pienimuotoisesti käynnistyneen - ainakin tämän prosessin kautta olen päässyt alueella oman näkökantani aiheesta ilmaisemaan. Koska Kellokoski on pieni alue ja eri toimijoiden resurssit sen mukaiset, pitää asiaa lähestyä realistisesti: kuten aiemminkin totesin, jokaisella on kuitenkin perustehtävänsä prioriteettina, jolloin yhteistyö rajoittuu helposti muusta työstä liikenevälle ajalle. Koska verkostoitumisen ja moniammatillisuuden tavoitteena pidetään nimenomaan erilaisten viranomaisverkostojen hyödyntämistä (Jalava 1995, 30) koen tarkoituksenmukaisuuden tärkeäksi yhteistyössä.

Mahdollisuudet alueellisen yhteistyön kehittymiselle Kellokoskella näen kuitenkin positiivisina. Kunhan nuorisotyön kasvatuksellisuus ja nykyiset toimintatavat tulevat alueella tutummaksi, uskon myös verkostojen ja työryhmien ovien avautuvan meille. Tätä tulevaisuuden näkymää vahvistavat kokemukseni Helsingin Myllypurosta, jossa aikanaan nuorisotyöntekijät joutuivat aluksi tekemään paljon töitä saavuttaakseen muiden luottamuksen ja arvostuksen. Tämän onnistumiselle oli mielestäni tärkeintä oma aktiivisuus sekä työstä puhuminen avoimesti. Erityisen tärkeäksi koen oman innovatiivisuuden yhteistyössä ja yhteistyöehdotusten rohkean esittämisen muille toimijoille. Mielestäni ei tarvitse aina olla niin, että nuorisotyöntekijät lähtevät liikkeelle kun joku pyytää jotakin puolestaan toteuttamaan. Yhtälailta meidän on luotettava

osaamiseemme ja sen kautta olla itse kehittämässä tai käynnistämässä uusia yhteistyömalleja.

Vaikka olen työskennellyt Kellokoskella vasta vähän aikaa, niin aikaisemmista kokemuksista rohkaistuneena aion jatkossa olla aktiivisesti yhteydessä alueella nuorten kanssa työskenteleviin ammattilaisiin. Tätä helpottaa myös taajaman pienuus ja niin sanotut ”pienet piirit”. Omalla aktiivisuudella voi tällaisella alueella työtään tehdä helpommin tunnetuksi kuin suuremmissa asuinkeksuksissa, joissa yksi osaja voi hävitä monenkirjavien palveluiden ja toimijoiden massa.

LÄHDELUETTELO

Aaltonen, Marjo, Ojanen, Tuija, Vihunen, Riitta, Vilén, Marika 1999. Nuoren aika. Porvoo: WS Bookwell Oy

Cederlöf, Petri 2007. Nuorisotoimet rakennemuutoksen kynnyksellä. Vaajakoski: Gummerrus

Hirvonen, Elna 2009. Nuorisotyön ja sosiaalityön rajapinnoilla. Teoksessa Suvi Raitakari, Elina Virokannas (toim.) Nuorisotyön ja sosiaalityön jaetut kentät. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 41 - 61), 2009.

Isoherranen, Kaarina, Nurminen, Raija, Rekola, Leena 2008. Enemmän yhdessä – moniammatillinen yhteistyö. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy

Jalava, Urpo, Virtanen, Petri 1995 Moniammatillinen projektitoiminta – avain hyvinvointipalvelujen tulevaisuuteen. Tampere: Tammer-Paino Oy

Joensivu, Hannu 2012. Kunnanjohtajan tervehdys. Viitattu 28.4.2013. http://www.tuusula.fi/sivu.tmpl?sivu_id

Jumppanen, Joonas, Suikeli Jake 2013. Palaveri alueellisesta nuorisotyöstä Kellokoskella 25.3.2013. Tuusula: Kellokosken nuorisotalo.

Järvenpää, Ari 2011. Lähipoliisi toiminta. Teoksessa Kimmo Aaltonen (toim.) Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö. Helsinki: Tietosanoma Oy, 98 - 103, 2011.

Kiilakoski, Tomi 2012. Nuorisotalotoiminnan kehittäminen. Teoksessa Katja Komonen, Leena Suurpää & Markus Söderlund (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 125 - 148, 2012.

Kolkka, Marjo, Mantela, Jaana, Holopainen, Anne, Louhela, Juhani, Packalén, Leena, Kaisvu, Terhi 2009. Yhteiskunnallinen osaaminen. Haaste ja tehtävä. Helsinki: Kirjapaja.

Korkiamäki, Riikka 2009. ” Kaljaporukoita” vai ” ihan tavallisia koviksia ” – osallisuus vertaisryhmässä nuorten määrittelyn kohteena. Teoksessa Suvi Raitakari & Elina Virokannas (toim.) Nuorisotyön ja sosiaalityön jaetut kentät. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 83 - 105, 2009.

Launis, Kirsti 1997. Moniammatillisuus ja rajojen ylitykset asiantuntijatyössä. Teoksessa Juhani Kirjonen, Pirkko Remes, Anneli Eteläpelto (toim.) Muuttuva asiantuntijuus. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos, 122 - 133, 1997.

Lehtinen, Erno, Palonen Tuire 1997. Tiedon verkostoituminen – Haaste asiantuntijuudelle. Teoksessa Juhani Kirjonen, Pirkko Remes, Anneli Eteläpelto (toim.) Muuttuva asiantuntijuus. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos, 103 - 120, 1997.

Linnakangas, Ritva, Suikkanen, Asko 2004. Varhainen puuttuminen. Mahdollisuus nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä. Helsinki: Edita Prima Oy.

Lybeck, Tuula, Walldén, Jaana 2011. Nuorisolain muutokset- monialainen yhteistyö ja etsivä nuorisotyö. Teoksessa Kimmo Aaltonen (toim.) Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö. Helsinki: Tietosanoma Oy, 25 - 58, 2007.

Mantell, Andy 2009. Social Work Skills With Adults. Glasgow (GB): Bell & Bain Ltd

Mönkkönen, Kaarina 1996. Hajoaako sosiaalityö? - havaintoja sosiaalityön ammatillisesta asiantuntijuudesta. Teoksessa Anna Metteri (toim.) Moniammatillisuus ja sosiaalityö (2. painos). Helsinki: Edita, 51 - 66), 1996.

Numminen, Ulla, Ouakrim-Soivio, Najat 2007. Joustava perusopetus. JOPO-toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen. Opetusministeriön julkaisuja 2007:15. Viitattu 18.4. 2013. http://www.minedu.fi/OPM/2007/Joustava_perusopetus?lang=fi

Ojuri, Auli 1996. Moniammatillinen yhteistyö ja organisaatiokulttuuri. Teoksessa Anna Metteri (toim.) Moniammatillisuus ja sosiaalityö (2. painos). Helsinki: Edita, 116 - 128, 1996.

Perhetukikeskus 2012. Kotorannan lastenkoti. Viitattu 2.4.2013.
http://www.tuusula.fi/sivu.tmp?siivu_id=2299

Pesu, Marika 2013. Yhteistyöpalaveri. 19.3.2013. Tuusula: Kellokosken yläaste ja lukio.

Pohjola, Anneli 1999. Moniammatillinen asiantuntijuus. Teoksessa Päivi Virtanen (toim.) Verkostoituva asiakastyö. Tampere: Kirjayhtymä Oy, 110 - 128, 1999.

Salasuo, Mikko 2007. Nuorisotyön ytimissä – Kaleidoskooppi pääkaupunkiseudun nuorisotyöhön ja käytäntöihin. Helsinki: Yliopistopaino.

Sarha, Marja-Liisa 2005. Nuorisotyöntekijänä peruskoulussa. Teoksessa Marja-Liisa Sarha (toim.) Nuorisotyötä koulussa. HUMAK, Suolahden koulutusyksikkö, Sarja C. Oppimateriaalit 13/2005, 19 - 38, 2005.

Soanjärvi, Katariina 2007. Nuorisotyön verkostoituminen – nuorisotyöntekijöiden yhteistyöstä osaamisverkostoksi. Teoksessa Hoikkala, Tommi, Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 155 - 167, 2007.

Suomen Lions-liitto ry 2011. Mitä on Lionstoiminta? Viitattu 3.4.2013.
<http://www.lions.fi/index.php/fi/yleista-lioneista>

Tuusulan Nuorisopalveluiden kohdennetun nuorisotyön toimintasuunnitelma 2013.

Tuusulan Nuorisopalveluiden kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet 2013.

.

Virtanen, Päivi 1999. Verkostoista voimaa?. Teoksessa Päivi Virtanen (toim.) Verkostoituva asiakastyö. Tampere: Kirjayhtymä Oy, 33 - 46, 1999.

Liitteet

Liite 1.

Kysely Tuusulan Nuorisopalveluiden alueellisen työn nuoriso-ohjaajille.

Verkosto-/moniammatillinen yhteistyö Tuusulan Nuorisopalveluissa (Toimipaikat: Jokelan Monari, Hyrylän Mesta, Lahelan Terttu, Riihikallion Kertsi ja Kellokosken Nuorkka)

1. Teettekö alueellanne yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa:

YHTEISTYÖTAHO	Kuvaile omin sanoin yhteistyötänne
Koulu(t)	
Huoltajat	
Järjestö(t)	
Srk	
Lastensuojelu	
Poliisi	
Perhelinkki	
Kohdennettu nuorisotyö	
Muu(t)	

2. Oman alueesi ja työsi näkökulmasta mitkä edellä mainituista yhteistyötahoista/-muodoista koet hyödyllisimmiksi (max3)

YHTEISTYÖTAHO	PERUSTELUT

